

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-32-09

Druk nr 1830

Warszawa, 25 marca 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

**o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy
o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz
niektórych innych ustaw**

Art. 1. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 134 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Otwarty fundusz może pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, nie większej niż 3,5 %, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe.”;

2) w art. 136 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Otwarty fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez towarzystwo według stawki ustalonej w statucie, jednak nieprzekraczającej kwot obliczonych według następującej skali:

Wysokość aktywów netto (w mln zł)		Miesięczna opłata za zarządzanie otwartym funduszem od aktywów netto wynosi:
ponad	do	
	8 000	0,045 % wartości aktywów netto w skali miesiąca
8 000	20 000	3,6 mln zł + 0,04 % nadwyżki ponad 8 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
20 000	35 000	8,4 mln zł + 0,032 % nadwyżki ponad 20 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
35 000	45 000	13,2 mln zł + 0,023 % nadwyżki ponad 35 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
45 000		15,5 mln zł

Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1651) uchyla się w art. 1 w pkt 53 lit. a, art. 6, art. 7, art. 13 i w art. 16 pkt 8.

Art. 3. 1. Do dnia wejścia w życie ustawy otwarte fundusze emerytalne dostosują swoje statuty do przepisów ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Otwarte fundusze emerytalne składają do Komisji Nadzoru Finansowego wnioski o wydanie zezwolenia na zmianę statutu, o której mowa w ust. 1, nie później niż do dnia 31 października 2009 r.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., z wyjątkiem art. 3, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, z 2008 r. Nr 180, poz. 1109 i Nr 228, poz. 1507 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97.

UZASADNIENIE

WSTĘP

Zgodnie z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Przepis ten z jednej strony ustanawia obywatelskie prawo do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, z drugiej strony nakłada na państwo obowiązek tworzenia takich rozwiązań ustawowych, które zapewniają pełną realizację konstytucyjnych praw obywatelskich. Szczegółów dotyczących zakresu i form ustalania prawa do zabezpieczenia społecznego nie określa Konstytucja, lecz odsyła w tym względzie do postanowień ustawy. Zapewnienie zabezpieczenia społecznego stanowi zatem zadanie władz państwowych. Przepis art. 67 Konstytucji RP stanowi wzorzec konstytucyjny określający w sposób ogólny ramy zabezpieczenia społecznego, kierunki polityki państwa i jest adresowany głównie do organów prawodawczych. Zadanie to jest wykonywane przez system obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, którego integralną częścią – zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.) – są otwarte fundusze emerytalne (OFE), jako podmioty wykonujące zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W rozwiązaniach dotyczących OFE musi być uwzględniany fakt, że w ich działalności przeważają istotne cechy publicznoprawne, które decydują o ich zaliczeniu do powszechnego i podstawowego systemu zabezpieczenia społecznego, takie jak:

- 1) formalne zaliczenie OFE do instytucji ubezpieczeń społecznych na mocy art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 2) obowiązek podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu, związany w tym przypadku z brakiem możliwości rezygnacji z odprowadzania przez uczestników systemu składek do wybranego OFE. Obowiązek uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz prawo do korzystania z oferowanych przez system świadczeń wynikają z przepisów prawa i nie zależą od woli ubezpieczonego. Decyzja przyszłego emeryta dotyczy wyłącznie wyboru

danego otwartego funduszu, natomiast członkostwo w OFE wynika z samego faktu podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego,

- 3) obowiązkowy charakter składki na ubezpieczenie emerytalne, przekazywanej w części do OFE przez państwo, które określa wysokość składek i odpowiada za ich pobór. Osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia społecznego nie mają wpływu na wysokość wnoszonych składek – są obowiązane do wnoszenia składek w wysokości określonej w ustawie i nie mają możliwości zadeklarowania rezygnacji z całości lub części świadczeń w zamian za zwrot składki,
- 4) struktura funduszy, które są przeznaczone na realizację zadania państwa związanego z zabezpieczeniem społecznym. Środki publiczne gromadzone w specjalnych, wydzielonych funduszach mają służyć sfinansowaniu powszechnej emerytury, a są zarządzane przez działające w formie spółek akcyjnych powszechne towarzystwa emerytalne (PTE),
- 5) wyłączenie środków zgromadzonych w OFE z mienia prywatnego, związane z brakiem możliwości dysponowania środkami przez ubezpieczonych oraz zaliczeniem składek wpłaconych do danego funduszu, nabytych za nie praw oraz pożytków z tych praw do aktywów funduszu. Członkowie OFE nie mogą dysponować środkami zgromadzonymi na ich rachunkach, a w szczególności, jak już wspomniano, nie mogą zrzec się prawa do części emerytury finansowanej ze środków inwestowanych przez OFE w zamian za wypłatę zgromadzonych środków. Nie mają również możliwości przeznaczenia środków zgromadzonych w OFE na cele inne niż wykupienie emerytury. W przypadku śmierci członka funduszu środki zgromadzone na rachunku są przekazywane osobie lub osobom wskazanym przez członka, w granicach określonych przepisami prawa,
- 6) środki zgromadzone w OFE nie podlegają egzekucji komorniczej prywatnej lub administracyjnej,
- 7) w otwartym funduszu emerytalnym brak jest właścicielskiego funduszu udziałowego, który określałby, kto jest właścicielem OFE i jakie ewentualnie mógłby z tego czerpać korzyści,
- 8) rozbudowany system instrumentów publicznoprawnej ochrony środków zgromadzonych w OFE. Skarb Państwa jako gwarant całego systemu ponosi ryzyko działalności inwestycyjnej OFE. Gwarancja ta dotyczy efektywności

zarządzania aktywami funduszu emerytalnego w systemie kapitałowym. Skarb Państwa, w sytuacji braku środków powszechnego towarzystwa emerytalnego i Funduszu Gwarancyjnego, pokrywa niedobór występujący w funduszu, gdy stopa zwrotu funduszu jest niższa niż minimalna wymagalna stopa zwrotu uzależniona od średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich OFE. Z budżetu państwa są finansowane również świadczenia w najniższej gwarantowanej kwocie.

Powyżej przedstawiony pogląd znalazł swoje potwierdzenie w orzecznictwie. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. (sygn. akt II UK 12/08) stwierdzono:

„Składki na ubezpieczenie emerytalne odprowadzane do funduszu nie są prywatną własnością członka funduszu a pochodzą z podziału przekazanej Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych składki na to właśnie ubezpieczenie i przeliczone na jednostki rozrachunkowe stanowią podstawę nabycia przez członka funduszu uprawnień częściowych do przyszłej emerytury (...). Zatem składka emerytalna, z uwagi na jej przeznaczenie na utworzenie funduszu emerytalnego, posiada publicznoprawny ubezpieczeniowy charakter, który zachowuje nadal po przekazaniu przez Zakład jej części do funduszu. System emerytalny ma charakter powszechny i jego celem jest urzeczywistnienie zawartego w art. 67 ust. 1 Konstytucji prawa każdego obywatela do zabezpieczenia społecznego na wypadek osiągnięcia wieku emerytalnego. Nie został on skonstruowany przez ustawodawcę dla indywidualnych ubezpieczonych, ale dla ogółu osób objętych ubezpieczeniem, które w przyszłości staną się beneficjentami systemu emerytalnego”.

Zarządzane przez powszechne towarzystwa emerytalne otwarte fundusze emerytalne stanowią najważniejszy element kapitałowej części nowego systemu emerytalnego (tworzą jego drugi filar). Członkostwo w otwartym funduszu emerytalnym jest obowiązkowe. Wszyscy ubezpieczeni, urodzeni po dniu 31 grudnia 1968 r., muszą przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego. Ubezpieczeni urodzeni w latach 1949 – 1968 mogli tego dokonać na swój wniosek.

Pierwsze składki wpłynęły do otwartych funduszy emerytalnych w maju 1999 r. Środki pieniężne trafiają do OFE za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. ZUS przekazuje do OFE część obowiązkowych składek na ubezpieczenie emerytalne. Obowiązkowa składka emerytalna wynosi 19,52 % podstawy jej wymiaru. Do funduszy

emerytalnych trafia ponad 37 % składki (7,3 % podstawy jej wymiaru). Otwarte fundusze emerytalne gromadzą i inwestują przekazaną im obowiązkową składkę członków funduszu.

Zgromadzone w funduszu emerytalnym środki powiększone o zyski z inwestycji mogą być przeznaczone wyłącznie na wypłatę emerytury, która wraz z wypłacaną z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ma stanowić świadczenie z nowego systemu emerytalnego. Ponieważ ponad jedna trzecia składki emerytalnej jest przekazywana do otwartych funduszy emerytalnych, udział emerytury z II filaru w łącznej kwocie wypłacanych świadczeń powinien być relatywnie duży.

Powierzenie przez państwo prywatnym podmiotom realizacji niektórych zadań publicznych ma sens tylko wtedy, gdy czynność ta przynosi korzyści dla obywateli. Wpisanie w system emerytalny otwartych funduszy emerytalnych miało na celu uczynienie systemu emerytalnego bardziej bezpiecznym (przez zdywersyfikowanie źródeł pochodzenia środków na emeryturę i zmniejszenie partycypacji budżetu państwa w finansowaniu wypłaty świadczeń z powszechnego i obowiązkowego systemu emerytalnego) i bardziej efektywnym. Oczekuje się, że efektywność otwartych funduszy emerytalnych ma wynikać z konkurencji między prywatnymi podmiotami zarządzającymi za wynagrodzeniem środkami publicznymi. Z punktu widzenia celu systemu emerytalnego, jakim jest gromadzenie środków na przyszłą emeryturę, w taki sposób, aby była ona jak najwyższa, interesujące są jedynie dwa wymiary konkurencji między otwartymi funduszami emerytalnymi: konkurencja cenowa i konkurencja wynikami inwestycyjnymi.

Doświadczenia ostatnich lat wskazują na potrzebę dokonania zmian w systemie otwartych funduszy emerytalnych. Wydarzenia ubiegłego roku wzmogły dodatkowo krytykę niektórych aspektów działania rynku funduszy emerytalnych. W szczególności powszechnie wskazuje się na fakt braku konkurencji cenowej między towarzystwami emerytalnymi. Wraz ze wzrostem liczby i kwot składek przekazywanych do otwartych funduszy emerytalnych, a także na skutek generalnej długookresowej tendencji wzrostu wartości ich aktywów sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych ulega ciągłej poprawie, niezależnie od osiągniętych przez fundusze emerytalne rezultatów. W tej sytuacji brak jest uzasadnienia utrzymywania wysokich kosztów funkcjonowania towarzystw emerytalnych, które ponoszą przyszli emeryci, a sytuacja dojrzała do podjęcia stosownych kroków służących obniżeniu obciążających emerytów kosztów działania funduszy.

Ze względu na realizowany przez państwo obowiązkowy charakter podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu i obowiązek przekazywania składki do otwartych funduszy emerytalnych, wobec niedoskonałości rynku, nie można uniknąć ingerencji służącej

obniżeniu obciążeń ponoszonych przez ubezpieczonych – członków otwartych funduszy emerytalnych, co jest zgodne z wyrażoną w art. 2 Konstytucji zasadą państwa prawa.

RYNEK OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH

W dniu 31 grudnia 2008 r. wartość aktywów netto wszystkich otwartych funduszy emerytalnych wynosiła 138,3 mld zł. Udział trzech największych funduszy emerytalnych w łącznej kwocie aktywów netto wszystkich otwartych funduszy emerytalnych wyniósł 63,74 %.

Tabela 1. Wartość aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych w dniu 31 grudnia 2008 r.

Otwarty fundusz emerytalny	Wartość aktywów netto (w zł)
Commercial Union OFE BPH CU WBK	36 116 879 323,10
ING OFE	33 058 448 002,89
OFE PZU „Złota Jesień”	18 952 334 463,92
AIG OFE	11 116 810 007,07
AXA OFE	6 557 593 162,96
AEGON OFE	5 897 308 754,99
Generali OFE	5 476 018 431,01
Nordea OFE	5 122 815 316,26
Bankowy OFE	4 030 435 655,10
Allianz Polska OFE	3 644 819 425,12
OFE Pocztylion	2 777 543 252,44
Pekao OFE	2 218 323 108,02
OFE WARTA	2 048 526 066,00
OFE Polsat	1 243 592 348,91
Razem	138 261 447 317,79

Źródło: KNF.

Rok wcześniej w dniu 28 grudnia 2007 r. wartość aktywów netto wszystkich otwartych funduszy emerytalnych wyniosła nieco ponad 140 mld zł, a udział trzech największych funduszy emerytalnych w łącznej kwocie aktywów netto wszystkich otwartych funduszy emerytalnych wyniósł 63,91 %.

Tabela 2. Wartość aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych w dniu 28 grudnia 2007 r.

Otwarty fundusz emerytalny	Wartość aktywów netto (w zł)
Commercial Union OFE BPH CU WBK	37 323 999 174,14
ING Nationale-Nederlanden Polska OFE	32 870 166 564,97
OFE PZU „Złota Jesień”	19 301 426 766,86
AIG OFE	11 467 587 271,36
AXA OFE	6 194 058 544,95
Generali OFE	5 264 475 686,77
Nordea OFE	4 950 558 199,26
Bankowy OFE	4 274 602 607,16
OFE Skarbiec-Emerytura	3 547 512 000,97
Allianz Polska OFE	3 458 509 113,01
AEGON OFE	2 945 276 572,07
OFE Pocztylion	2 826 073 495,51
Pekao OFE	2 245 213 650,98
OFE „DOM”	2 085 230 860,15
OFE Polsat	1 276 202 967,64
Razem	140 030 893 475,80

Źródło: KNF.

Pod względem liczby członków rynek otwartych funduszy emerytalnych jest mniej skoncentrowany. W dniu 31 grudnia 2008 r. liczba członków wszystkich otwartych funduszy emerytalnych wyniosła 13,8 mln. Do trzech największych funduszy wpływają składki 55,45 % ubezpieczonych.

Tabela 3. Liczba członków otwartych funduszy emerytalnych w dniu 31 grudnia 2008 r.

Otwarty fundusz emerytalny	Liczba członków OFE
Commercial Union OFE BPH CU WBK	2 859 620
ING OFE	2 787 715
OFE PZU „Złota Jesień”	2 018 066
AIG OFE	1 113 209
Nordea OFE	776 365
AEGON OFE	770 268
AXA OFE	680 188
Generali OFE	605 920
OFE Pocztylion	445 514
Bankowy OFE	436 522
Allianz Polska OFE	354 721
Pekao OFE	333 944
OFE Polsat	328 317
OFE WARTA	313 437
Razem	13 823 806

Źródło: KNF, ZUS.

Nie mniej według stanu na dzień 28 grudnia 2007 r. na ogólną liczbę 13,1 mln członków OFE do trzech największych funduszy należało 7,3 mln klientów, czyli 55,4 %.

Tabela 4. Liczba członków otwartych funduszy emerytalnych w dniu 28 grudnia 2007 r.

Otwarty fundusz emerytalny	Liczba członków OFE
Commercial Union OFE BPH CU WBK	2 725 239
ING Nationale-Nederlanden Polska OFE	2 591 613
OFE PZU „Złota Jesień”	1 959 058
AIG OFE	1 070 319
Nordea OFE	731 651
AXA OFE	608 538
Generali OFE	538 874
OFE Skarbiec-Emerytura	446 440
Bankowy OFE	445 941
OFE Pocztylion	431 409
AEGON OFE	351 050
Allianz Polska OFE	327 001
OFE „DOM”	313 882
OFE Polsat	301 267
Pekao OFE	291 799
Razem	13 134 081

Źródło: KNF, ZUS.

Gdyby nie losowanie przeprowadzone przez ZUS w styczniu 2009 r. nastąpiłaby dalsza koncentracja rynku. Trzy największe fundusze emerytalne pozyskały bowiem 105,8 tys. klientów, co stanowi 69,5 % pozyskanych przez fundusze emerytalne klientów, bez uwzględnienia wyników losowania (w całym 2008 r. było to 66 %).

Tabela 5. Zmiana liczby członków otwartych funduszy emerytalnych w styczniu 2009 r.

Otwarty fundusz emerytalny	Liczba członków OFE 31.12.2008 r.	Losowanie ZUS	Sprzedaż	Liczba członków OFE 31.01.2009 r.
Commercial Union OFE BPH CU WBK	2 859 620		31 108	2 890 728
ING OFE	2 787 715		52 252	2 839 967
OFE PZU „Złota Jesień”	2 018 066		22 512	2 040 578
AIG OFE	1 113 209	12 582	3 158	1 128 949
Nordea OFE	776 365		6 375	782 740
AEGON OFE	770 268		3 754	774 022
AXA OFE	680 188		8 330	688 518
Generali OFE	605 920	12 582	8 070	626 572
OFE Pocztylion	445 514	12 582	10 635	468 731
Bankowy OFE	436 522		740	437 262
Allianz Polska OFE	354 721		3 486	358 207
Pekao OFE	333 944	12 582	1 559	348 085
OFE Polsat	328 317	12 582	123	341 022
OFE WARTA	313 437		277	313 714
Razem	13 823 806	62 910	152 379	14 039 095

Źródło: KNF, ZUS.

Czynnikiem wpływającym na wielkość aktywów otwartych funduszy emerytalnych i przekładającym się bezpośrednio na przychody towarzystw emerytalnych z tytułu zarządzania funduszem jest jakość klientów funduszu. Do największych funduszy emerytalnych wpływają średnio rzecz biorąc najwyższe składki. Również udział rachunków martwych (niezasilonych żadną składką) w ogólnej liczbie rachunków członków tych funduszy jest mniejszy niż średnia rynkowa. Stąd, mimo mniejszego udziału w rynku pod względem liczby członków, większy udział w rynku pod względem wartości aktywów netto grupy największych funduszy emerytalnych i wyższe przychody z tego tytułu zarządzających nim powszechnych towarzystw emerytalnych.

Tabela 6. Średnia składka, średnia podstawa jej wymiaru i odsetek martwych kont w grudniu 2008 r.

Otwarty fundusz emerytalny	Średnia składka (w zł)	Średnia podstawa (w zł)	Odsetek martwych rachunków (%)
ING OFE	152,88	2 094,24	3,57
Commercial Union OFE BPH CU WBK	145,70	1 995,87	2,45
AIG OFE	136,18	1 865,47	2,97
Bankowy OFE	133,81	1 832,98	7,54
Pekao OFE	130,94	1 793,72	7,83
Allianz Polska OFE	129,84	1 778,69	6,56
Generali OFE	129,41	1 772,72	7,66
AXA OFE	128,62	1 761,93	2,49
OFE PZU „Złota Jesień”	125,62	1 720,78	3,90
AEGON OFE	117,82	1 613,94	7,50
OFE WARTA	115,63	1 584,01	8,95
Nordea OFE	113,97	1 561,19	8,45
OFE Polsat	110,47	1 513,30	4,29
OFE Pocztylion	107,45	1 471,96	14,87

Źródło: KNF, ZUS.

SYTUACJA FINANSOWA POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH

Za zarządzanie otwartymi funduszami emerytalnymi Powszechnym Towarzystwom Emerytalnym przysługuje wynagrodzenie. Można wskazać cztery źródła przychodów PTE związanych z zarządzaniem funduszem:

- 1) opłata od składek wpływających do funduszy emerytalnych,
- 2) opłata za zarządzanie funduszem,
- 3) wynagrodzenie za wyniki inwestycyjne,
- 4) opłata z tytułu zmiany funduszu emerytalnego przed upływem dwóch lat od daty przystąpienia do funduszu.

W latach 2005 – 2007 przychody PTE związane z zarządzaniem otwartymi funduszami emerytalnymi kształtowały się w sposób zilustrowany w tabeli 7.

Tabela 7. Wybrane pozycje przychodów powszechnych towarzystw emerytalnych w latach 2005 – 2007 (w mln zł)

Pozycja \ rok	2005	2006	2007
Całkowite przychody PTE	1 356,3	1 627,1	1 837,3
Przychody związane z zarządzaniem OFE, w tym:	1 247,1	1 512,7	1 735,2
Przychody z opłat od składki	818,6	960,2	1 056,5
Przychody z opłaty za zarządzanie	381,0	491,1	586,6

Źródło: sprawozdania finansowe PTE, KNF.

W chwili obecnej maksymalne stawki wszystkich powyższych składników wynagrodzenia są określone w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych i w przepisach przejściowych ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1651).

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw, w okresie od dnia 1 kwietnia 2004 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., otwarty fundusz emerytalny może pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek. Potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe w wysokości ustalonej w statucie każdego z funduszy, jednak nie wyższej niż:

- 1) 7 % kwoty z wpłaconych składek w latach 2004 – 2010,
- 2) 6,125 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2011,
- 3) 5,25 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2012,
- 4) 4,375 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2013.

Od roku 2014 maksymalna stawka opłaty od składek może wynosić 3,5 % kwoty wpłaconych do funduszu składek.

Dokonując analizy wysokości przychodów z tytułu opłat od składek otrzymywanych przez poszczególne otwarte fundusze emerytalne w stosunku do wpływających do funduszy składek i odsetek, należy stwierdzić, że średnia wysokość opłaty od składek przekazanych na

rachunki w OFE w 2007 r. wyniosła 5,95 %¹. Jest to o ponad jeden punkt procentowy mniej niż maksymalny limit. Szacunkowe wielkości opłaty od składek ilustruje poniższa tabela.

Tabela 8. Szacunkowa wartość opłaty od składek w OFE zarządzanych przez PTE

Nazwa powszechnego towarzystwa emerytalnego	Przychody PTE z tytułu kwot pobieranych przez OFE zarządzanych przez dane PTE od wpłacanych składek za okres 01.01.2007 – 31.12.2007 (w mln zł)	Kwota składek i odsetek przekazanych do OFE zarządzanych przez dane PTE za okres 01.01.2007 – 31.12.2007 (w mln zł)	Średnia szacunkowa opłata od składek w OFE zarządzanym przez PTE
AEGON PTE S.A.	26,56	383,65	6,92 %
AIG PTE S.A.	101,31	1 454,94	6,96 %
PTE Allianz Polska S.A.	17,07	426,77	4 %
AXA PTE S.A.	48,81	790,01	6,18 %
PTE BANKOWY S.A.	38,85	556,42	6,98 %
Commercial Union PTE BPH CU WBK S.A.	191,87	4 457,46	4,3 %
PTE „DOM” S.A.	15,92	304,38	5,23 %
Generali PTE S.A.	44,66	637,84	7 %
ING Nationale-Nederlanden Polska PTE S.A.	268,97	4 319,67	6,23 %
Nordea PTE S.A.	48,25	685,54	7,00 %
Pekao Pioneer PTE S.A.	19,11	305,24	6,26 %
Pocztylion-Arka PTE S.A.	27,90	403,07	6,92 %
PTE POLSAT S.A.	15,86	226,72	7 %
PTE PZU S.A.	164,63	2 355,60	7 %
PTE Skarbiec-Emerytura S.A.	26,73	435,88	6,13 %
SUMA	1 056,49	17 743,20	
ŚREDNIA			5,95 %

Źródło: sprawozdania finansowe PTE, KNF.

¹ Pierwotnie wysokość opłaty od składki nie była limitowana, jej wysokość mogła jednak maleć wraz z tzw. stażem członkowskim, rozumianym jako okres, jaki upłynął od dnia zasilenia rachunku członka funduszu pierwszą składką. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2003 r. została ogłoszona w Dzienniku Ustaw w dniu 30 września 2003 r. Jej przepisy weszły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Stąd, dla osób, których staż członkowski na dzień 15 października 2003 r. był wystarczający do nabycia prawa do niższej opłaty od składek, obowiązują ich niższe wielkości, o ile nie są wyższe niż maksymalne przewidziane ustawą.

W długoterminowej perspektywie o wiele ważniejszym źródłem przychodów powszechnych towarzystw emerytalnych będzie wynagrodzenie za zarządzanie funduszem. Jest ono pokrywane bezpośrednio z aktywów funduszu. Kwota wynagrodzenia za zarządzanie funduszem nie jest limitowana. Wzrost wartości aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych będzie powodował wzrost kwoty wynagrodzenia. Obniża ona wartość oszczędności zgromadzonych na rachunkach wszystkich członków funduszu. Sposób jej ustalania powoduje, że nie jest ona widoczna dla ubezpieczonych – z rachunkowego punktu widzenia obniża ona zyski z inwestycji lub powiększa stratę z tego tytułu. Aktualną wysokość wynagrodzenia za zarządzanie funduszem ilustruje tabela 9.

Tabela 9. Maksymalne stawki opłat za zarządzanie zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 136 ust. 2a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych

Wysokość aktywów netto (w mln zł)		Miesięczna opłata za zarządzanie otwartym funduszem od aktywów netto wynosi:
Ponad	do	
0	8.000	0,045 % wartości aktywów netto w skali miesiąca
8.000	20.000	3,6 mln zł + 0,04 % nadwyżki ponad 8.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
20.000	35.000	8,4 mln zł + 0,032 % nadwyżki ponad 20.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
35.000	65.000	13,2 mln zł + 0,023 % nadwyżki ponad 35.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
65.000		20,1 mln zł + 0,015 % nadwyżki ponad 65.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca

Łączna wysokość wynagrodzenia powszechnych towarzystw emerytalnych za zarządzanie funduszami emerytalnymi wyniosła w 2007 r. 586,6 mln zł. W 1999 r. wszystkie fundusze emerytalne (poza jednym) wprowadziły w swoich statutach kwotowy limit opłaty za zarządzanie. W większości przypadków limit ten był na tyle duży, że nie miał żadnego praktycznego znaczenia. Dla kilku funduszy stanowił jednak poważne samoograniczenie przychodów².

² W raporcie Komisji Nadzoru Finansowego z 2008 r. „Konkurencja na rynku OFE” wskazuje się zwłaszcza na OFE AIG (rocznie 30 mln zł) i OFE Generali (rocznie 11,2 mln zł). Ponieważ wysokość tej opłaty, podobnie jak mających mniejsze znaczenie opłat dla depozytariusza, jest już uwzględniona w publikowanej stopie zwrotu OFE, obniżenie jej wysokości pozwala na osiąganie tym funduszom wyższych stóp zwrotu i na przykład udział w losowaniu nowych członków przeprowadzanym przez ZUS.

Tabela 10. Wynagrodzenie PTE za zarządzanie OFE w 2007 r.

Otwarty fundusz emerytalny	Wartość aktywów netto OFE na dzień 28.12.2007 r. (w zł)	Wynagrodzenie PTE za zarządzanie OFE w 2007 r. (w zł)
AEGON OFE	2 952 826 072,26	15 924 829,87
AIG OFE	11 523 412 391,14	30 000 000,00
Allianz Polska OFE	3 465 335 356,39	17 664 508,24
AXA OFE	6 206 571 436,59	30 876 924,01
Bankowy OFE	4 288 842 956,63	22 389 289,39
Commercial Union OFE BPH CU WBK	37 494 096 244,08	158 431 810,00
OFE „DOM”	2 090 058 222,00	10 983 114,01
Generali OFE	5 286 740 196,57	11 233 088,63
ING Nationale-Nederlanden Polska OFE	32 952 290 295,51	120 000 000,00
Nordea OFE	4 986 886 140,37	25 578 512,76
Pekao OFE	2 258 091 232,09	11 622 217,07
OFE Pocztylion	2 839 947 422,43	14 610 989,96
OFE Polsat	1 282 879 152,72	6 678 717,88
OFE PZU „Złota Jesień”	19 437 244 782,41	92 260 561,03
OFE Skarbiec-Emerytura	3 564 207 182,12	18 365 738,39
Razem	140 629 429 083,31	586 620 301,24

Źródło: sprawozdania finansowe PTE, KNF.

Zgodnie z przyjętą przez organ nadzoru klasyfikacją, ponoszone przez powszechne towarzystwa emerytalne koszty działalności można podzielić na koszty systemowe, wynikające z przepisów prawa i na których wysokość towarzystwa mają wpływ w bardzo ograniczonym zakresie, oraz koszty pozasystemowe, których wielkość towarzystwo może kontrolować, a ich poziom zależy od realizowanej polityki spółki³.

Na koszty systemowe, rozumiane jako obowiązkowe obciążenia ponoszone przez PTE z tytułu zarządzania OFE, składają się:

- 1) koszty z tytułu opłat za prowadzenie rejestru członków funduszu, również agenta transferowego,
- 2) koszty z tytułu opłat na funkcjonowanie Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznika Ubezpieczonych (proporcjonalne do przekazanej składki),
- 3) koszty z tytułu tworzenia w OFE rachunku premiowego,
- 4) koszty z tytułu wpłat na rachunek części podstawowej i dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego (proporcjonalne do wartości aktywów i przypisu składki),

³ Taki podział kosztów funduszy prezentuje organ nadzoru, por. raporty „Konkurencja na rynku OFE”, Warszawa 2008, „Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych w 2007 r.”, Departament Nadzoru Inwestycji Emerytalnych, Warszawa 2008 r.

- 5) koszty pokrycia niedoboru w OFE (zależne do relacji stopy zwrotu funduszu do minimalnej wymaganej stopy zwrotu),
- 6) koszty z tytułu opłat transakcyjnych: nabycia lub zbycia aktywów OFE (w części niepokrywanej z aktywów funduszu, przede wszystkim inwestycji zagranicznych),
- 7) koszty z tytułu prowizji dla ZUS od składek członków OFE (proporcjonalne do przekazanych składek),
- 8) koszty opłat za realizację wypłat transferowych dla ZUS i Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych (zależne od kwoty wypłat transferowych),
- 9) koszty z tytułu pozostałych obowiązkowych obciążeń i opłat operacyjnych.

Zgodnie z danymi KNF, w 2007 r. koszty systemowe powszechnych towarzystw emerytalnych osiągnęły łączny poziom 423 mln zł.

Średnio dla rynku koszty systemowe stanowiły 0,34 % średniej wartości aktywów netto OFE i 2,4 % wartości składek przekazanych przez ZUS⁴.

Koszty pozasystemowe na rynku PTE w 2007 r. osiągnęły łączny poziom 574 mln zł. W tym zakresie najbardziej znaczącymi pozycjami były koszty akwizycji oraz koszty bezpośrednio związane z funkcjonowaniem spółki (wynagrodzenia i inne bezpośrednie koszty zarządzania PTE).

Koszty akwizycji stanowiły średnio 21 % przychodów związanych z zarządzaniem funduszem.

Ogólne koszty zarządzania PTE związane bezpośrednio z funkcjonowaniem towarzystwa (w tym m.in. wynagrodzenia, amortyzacja, koszty usług obcych, materiałów i energii) wyniosły w 2007 r. blisko 184 mln zł. W skali całego rynku największy udział w kosztach zarządzania towarzystwem miały koszty wynagrodzeń, usług obcych oraz ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń. Koszty z tytułu wynagrodzeń we wszystkich PTE w 2007 r. osiągnęły poziom 93,6 mln zł i stanowiły średnio połowę kosztów ogólnych zarządzania towarzystwem.

W 2007 r. wszystkie PTE osiągnęły zysk netto. Jego łączna wysokość dla rynku wyniosła 688 mln zł, ale dynamika była niższa niż w 2006 r. w porównaniu do 2005 r. Jedynie jeden podmiot uzyskał wynik netto niższy niż rok wcześniej. Wyniki finansowe (netto) poszczególnych towarzystw obrazuje tabela 11.

⁴„Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych w 2007 r.”, s. 17.

Tabela 11. Wynik netto PTE w latach 2005 – 2007 (w mln zł)

Nazwa PTE	Rok			Dynamika 2007 do 2006
	2005	2006	2007	
ING Nationale-Nederlanden Polska PTE S.A.	136,79	198,80	207,96	4,61 %
Commercial Union PTE BPH CU WBK S.A.	131,27	154,51	186,53	20,72 %
PTE PZU S.A.	66,68	83,88	102,68	22,41 %
AIG PTE S.A.	54,61	47,50	48,47	2,05 %
PTE BANKOWY S.A.	18,47	19,64	21,63	10,15 %
AEGON PTE S.A.	6,97	16,39	19,83	20,98 %
PTE Skarbiec-Emerytura S.A.	8,57	15,07	17,21	14,23 %
Generali PTE S.A.	10,12	13,27	16,06	21,05 %
PTE POLSAT S.A.	8,23	12,00	14,86	23,83 %
Pekao Pioneer PTE S.A.	8,09	10,27	13,54	31,86 %
Pocztylion-Arka PTE S.A.	10,40	12,63	13,43	6,39 %
PTE „DOM” S.A.	1,21	7,56	9,12	20,68 %
Nordea PTE S.A.	-0,53	5,13	7,63	48,72 %
PTE Allianz Polska S.A.	7,83	7,77	5,03	-35,23 %
AXA PTE S.A.	-7,90	0,07	4,08	5875,16 %
Rynek	460,81	604,49	688,09	13,83 %

Źródło: „Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych w 2007 r.”, Komisja Nadzoru Finansowego, Departament Nadzoru Inwestycji Emerytalnych, Warszawa 2008 r., s. 20.

PORÓWNANIE WYNIKÓW FINANSOWYCH OFE I POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH

Dokonując porównania wyników finansowych otwartych funduszy emerytalnych i zarządzających nimi powszechnych towarzystw emerytalnych, należy zwrócić uwagę na fakt, że wyniki towarzystw emerytalnych w znikomym stopniu zależą od wyników zarządzanych przez nie otwartych funduszy emerytalnych. W 2006 r. na inwestowaniu przez powszechne towarzystwa emerytalne otwarte fundusze emerytalne zarobiły łącznie 15,2 mld zł. Nie był to wynik zły, należy jednak zwrócić uwagę, że jego osiągnięcie było możliwe w wyjątkowo sprzyjających warunkach zewnętrznych (szczytu hossy na rynku giełdowym). W 2007 r. łączny zysk otwartych funduszy emerytalnych zmalał do 7 mld zł, aby w 2008 r. osiągnąć wartość ujemną -14,9 mld zł.

Tabela 12. Wynik finansowy otwartych funduszy emerytalnych w latach 2006 – 2008
(w zł)

OTWARTY FUNDUSZ EMERYTALNY	2008	2007	2006
AEGON OFE	- 279 166 527,38 zł	155 232 765,44 zł	335 063 301,00 zł
AIG OFE	- 1 130 490 547,89 zł	674 392 835,95 zł	1 249 509 181,31 zł
Allianz Polska OFE	- 324 146 775,46 zł	184 345 235,10 zł	374 143 302,84 zł
AXA OFE	- 574 268 423,85 zł	297 974 156,36 zł	596 803 773,30 zł
Bankowy OFE	- 430 265 645,16 zł	118 361 993,90 zł	456 652 650,62 zł
Commercial Union OFE BPH CU WBK	- 4 151 726 497,24 zł	2 166 817 154,68 zł	3 893 020 706,12 zł
Generali OFE	- 483 352 759,95 zł	239 596 508,75 zł	585 844 989,41 zł
ING OFE	- 3 673 645 529,16 zł	1 346 862 952,86 zł	3 566 018 266,69 zł
Nordea OFE	- 470 951 558,87 zł	219 704 192,80 zł	522 878 815,93 zł
Pekao OFE	- 244 165 410,75 zł	124 439 137,77 zł	298 797 013,94 zł
OFE Pocztylion	- 251 443 556,57 zł	100 475 355,19 zł	322 048 428,81 zł
OFE Polsat	- 139 715 412,73 zł	14 042 462,78 zł	186 254 994,60 zł
OFE PZU „Złota Jesień”	- 2 208 976 008,25 zł	1 085 389 993,94 zł	2 183 602 539,38 zł
OFE Skarbiec-Emerytura	- 326 737 171,46 zł	210 481 307,78 zł	405 611 711,78 zł
OFE WARTA	- 224 384 271,22 zł	67 658 049,29 zł	249 169 923,77 zł
Razem	-14 913 436 095,94 zł	7 005 774 102,59 zł	15 225 419 599,50 zł

Źródło: sprawozdania finansowe OFE, KNF.

Niezależnie od dramatycznego wyniku otwartych funduszy emerytalnych wynik finansowy PTE w 2008 r. będzie rekordowy. Już po trzech pierwszych kwartałach 2008 r. powszechne towarzystwa emerytalne zanotowały łączny zysk netto na poziomie 619,6 mln zł (w całym 2007 r. wynosił on 696,2 mln zł).

Tabela 13. Wynik netto PTE w latach 2006 – 2008 (w zł). Rok 2008 – pierwsze trzy kwartały.

POWSZECHNE TOWARZYSTWO EMERYTALNE	2008 (III kwartały, dane przed audytem)	2007	2006
AEGON PTE S.A.	16 054 230,73 zł	19 819 395,93 zł	16 394 243,15 zł
AIG PTE S.A.	53 702 087,01 zł	49 432 613,41 zł	47 500 635,08 zł
PTE Allianz Polska S.A.	12 076 487,79 zł	12 748 409,15 zł	7 767 898,39 zł
AXA PTE S.A.	539 574,99 zł	3 628 476,18 zł	68 285,62 zł
PTE BANKOWY S.A.	19 120 271,74 zł	20 931 066,54 zł	19 636 976,21 zł
Commercial Union PTE BPH CU WBK S.A.	165 371 353,13 zł	186 542 200,76 zł	154 511 865,79 zł
Generali PTE S.A.	17 158 383,70 zł	16 059 486,08 zł	13 266 548,08 zł
ING PTE S.A.	193 819 748,44 zł	208 138 539,58 zł	198 804 420,49 zł
Nordea PTE S.A.	5 055 657,22 zł	8 377 927,43 zł	5 127 977,06 zł
Pekao Pioneer PTE S.A.	12 712 709,14 zł	13 552 192,94 zł	10 269 968,55 zł
Pocztylion-Arka PTE S.A.	15 391 886,37 zł	13 538 953,90 zł	12 626 615,91 zł
PTE POLSAT S.A.	12 807 876,58 zł	15 216 522,46 zł	12 003 485,10 zł
PTE PZU S.A.	92 779 114,16 zł	102 001 687,36 zł	83 882 678,11 zł
PTE WARTA S.A.	3 070 968,06 zł	9 048 726,53 zł	7 560 375,18 zł
PTE Skarbiec-Emerytura	-	17 214 659,92 zł	15 070 740,69 zł
Razem	619 660 349,06 zł	696 250 858,17 zł	604 492 713,41 zł

Źródło: sprawozdania finansowe PTE, KNF.

W 2006 r. średni wynik netto powszechnego towarzystwa emerytalnego w relacji do wyniku finansowego zarządzanego przez niego otwartego funduszu emerytalnego wyniósł 3,56 %. W 2007 r. wskaźnik ten osiągnął wartość 16,82 %. Ustalanie takiego wskaźnika dla roku 2008 nie ma ekonomicznego sensu – wszystkie otwarte fundusze emerytalne odnotowały stratę.

Tabela 14. Relacja wyniku netto PTE do wyniku finansowego zarządzanego otwartego funduszu emerytalnego w latach 2006 i 2007

Powszechne towarzystwo emerytalne	2007	2006
AEGON PTE S.A.	12,77 %	4,89 %
AIG PTE S.A.	7,33 %	3,80 %
PTE Allianz Polska S.A.	6,92 %	2,08 %
AXA PTE S.A.	1,22 %	0,01 %
PTE BANKOWY S.A.	17,68 %	4,30 %
Commercial Union PTE BPH CU WBK S.A.	8,61 %	3,97 %
Generali PTE S.A.	6,70 %	2,26 %
ING PTE S.A.	15,45 %	5,57 %
Nordea PTE S.A.	3,81 %	0,98 %
Pekao Pioneer PTE S.A.	10,89 %	3,44 %
Pocztylion-Arka PTE S.A.	13,47 %	3,92 %
PTE POLSAT S.A.	108,36 %	6,44 %
PTE PZU S.A.	9,40 %	3,84 %
PTE WARTA S.A.	4,30 %	1,86 %
PTE Skarbiec-Emerytura	25,44 %	6,05 %
Średnia	16,82 %	3,56 %

Źródło: obliczenia MPiPS.

REKOMENDACJA ORGANU NADZORU I ISTNIEJĄCE PROJEKTY USTAW

Na początku 2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego przedstawiła swoją diagnozę sytuacji na rynku funduszy emerytalnych. W raporcie „Konkurencja na rynku OFE” Komisja wyraziła zaniepokojenie, czy istotny wymiar rynku, jakim jest konkurencja między funduszami, jest właściwie realizowany⁵. W ocenie nadzoru towarzystwa emerytalne nie widzą potrzeby konkurencji cenowej, co może wynikać z faktu, że konsumenci nie wydają się być specjalnie wyczuleni na cenę⁶. W raporcie stwierdzono, że nawet jeżeli niektóre towarzystwa emerytalne rozważały możliwość obniżenia ceny, to zniechęcać ich do tego mogła:

⁵ Raport „Konkurencja na rynku OFE”, Komisja Nadzoru Finansowego, Warszawa 2008, s. 3.

⁶ Tamże, s. 33.

- 1) groźba wojny cenowej lub innych działań odwetowych konkurentów,
- 2) świadomość, że konkurenci nie kierują się ceną przy wyborze OFE⁷.

Po ustabilizowaniu się udziałów podmiotów na rynku (czyli po 1999 r.) nie nastąpił żaden ruch cen⁸ w celu pozyskania klientów, co świadczy o niskim poziomie konkurencyjności w branży.

Odnosząc się do wprowadzonej w 2003 r. progresywnej metody naliczania opłaty od aktywów, Komisja Nadzoru Finansowego stwierdziła:

„Nowelizacja ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych z 2003 roku wprowadziła nową metodę naliczania opłaty od aktywów – wprowadzono regresyjny system opłaty za zarządzanie, o stawce od 0,045% miesięcznie za aktywa OFE do 8 miliardów zł, do 0,015% miesięcznie od aktywów powyżej 65 miliardów zł. Wprowadzono również mechanizm wynagradzania OFE za dobre wyniki inwestycyjne, przez tzw. rachunek premiowy, który w skali miesiąca pozwala dodatkowo zyskać od 0 do 0,005% wartości aktywów netto. Maksymalny zysk z rachunku premiowego i najwyższa stawka opłaty za zarządzanie dają w sumie 0,05% miesięcznie, czyli limit opłaty za zarządzanie w pierwotnej wersji ustawy. Fundusze zostały także zobowiązane, żeby do roku 2010 zachować limity kwotowe opłaty za zarządzanie ze swoich statutów. Nowe limity opłaty za zarządzanie czynią oszczędzanie w OFE tańszym dla członków, a ich regresyjna struktura jest uzasadniona ekonomicznie, bowiem w zarządzaniu aktywami mamy do czynienia z wyraźnymi efektami skali. Z drugiej jednak strony, taki mechanizm może zachęcać klientów do wybierania większych podmiotów, ponieważ ceteris paribus będą one dla nich tańsze – zagwarantują wyższy kapitał emerytalny. Gdyby klienci byli bardzo wyczuleni na wysokość opłat, mechanizm ten mógłby nawet prowadzić do wzrostu koncentracji, ponieważ członkowie świadomie wybieraliby tańsze (większe) fundusze.”⁹

Materialnym wyrazem zaniepokojenia brakiem konkurencji cenowej między funduszami emerytalnymi są również dwa ubiegłoroczne poselskie projekty ustaw o zmianie ustawy o organizacji funkcjonowania funduszy emerytalnych (druki sejmowe nr 668 i 755).

Zgodnie z pierwszym z projektów od dnia 1 stycznia 2009 r. otwarte fundusze emerytalne (OFE) miały pobierać opłaty od składki w wysokości nieprzekraczającej 3,5 % kwoty składek przekazywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do OFE.

⁷ Fundusze, które wprowadziły znaczące najniższe stawki wynagrodzenia za zarządzanie nie osiągnęły sukcesu rynkowego, a fundusz, który jako jedyny ma niższą niż maksymalna wysokość opłaty od składki dla nowych klientów, ma niższe niż przeciętne wyniki sprzedaży.

⁸ Oprócz wymuszonego ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1651).

⁹ Tamże, s. 34.

Wnioskodawcy w uzasadnieniu projektu wskazali, że towarzystwa emerytalne nie konkurują między sobą i niemal wszystkie pobierają 7 % opłaty od składki, a więc maksymalny limit, jaki przewiduje ustawa. Wnioskodawcy zauważają, że wolą ustawodawcy było zachęcenie do konkurowania między funduszami, które z roku na rok dysponują większym kapitałem przyszłych emerytów i tym samym z roku na rok inwestują coraz większe kwoty środków w nich zgromadzonych. Jednocześnie w ocenie wnioskodawców, sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych (PTE), zarządzających OFE, jest bardzo dobra, a utrzymywanie się wysokich kosztów ich funkcjonowania jest nieuzasadnione, a wręcz sztuczne i szkodliwe dla przyszłych świadczeniobiorców. Koszty te ponoszą przyszli emeryci, co wiąże się z tym, że mniejsza część ich składek jest obecnie inwestowana – niższe będą w związku z tym ich przyszłe świadczenia.

Drugi z projektów przewidywał wyłączenie możliwości łączenia się funduszy emerytalnych między sobą, obniżenie wysokości wynagrodzenia za zarządzanie zgodnie z tabelą 15 i pobieranie w okresie od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, w wysokości ustalonej w statucie, jednak nie wyższej niż:

- 1) 3,5 % kwoty z wpłaconych składek w latach 2009 – 2010,
- 2) 3 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2011,
- 3) 2,5 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2012,
- 4) 2 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2013.

Tabela 15. Maksymalne stawki opłat za zarządzanie zgodnie z art. 1 pkt 8 poselskiego projektu ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych i niektórych innych ustaw (druk 755)

Wysokość aktywów netto (w mln zł)		Miesięczna opłata za zarządzanie otwartym funduszem od aktywów netto wynosi:
Ponad	do	
	8.000	0,031 % wartości aktywów netto w skali miesiąca
8.000	20.000	2,48 mln zł + 0,028 % nadwyżki ponad 8.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
20.000	35.000	5,84 mln zł + 0,022 % nadwyżki ponad 20.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
35.000	65.000	9,14 mln zł + 0,016 % nadwyżki ponad 35.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
65.000		13,94 mln zł + 0,01 % nadwyżki ponad 65.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca

W ocenie autorów tego projektu doszło do znaczącej koncentracji rynku otwartych funduszy emerytalnych. W efekcie ograniczona została konkurencja wynikami inwestycyjnymi oraz praktycznie zanikła występująca w pierwszym okresie funkcjonowania systemu konkurencja cenowa. Prowadzi to do ryzyka znaczącego ograniczenia poziomu świadczeń z nowego systemu.

Ponieważ kluczowe dla obecnych członków OFE jest, jakie środki uda im się zgromadzić na emeryturę kapitałową, a na wysokość tych aktywów istotny wpływ ma efektywność inwestycji OFE oraz koszty ponoszone przez członków OFE, to w celu zwiększenia efektywności inwestycji OFE projektodawcy proponują zahamowanie procesu tzw. konsolidacji OFE, która ogranicza w istotny sposób konkurencję między OFE. Skutkuje to ograniczeniem konkurencji wynikami inwestycyjnymi oraz zanikiem konkurencji cenowej, co wymusza na państwie administracyjną ingerencję w wysokość opłat.

Odnosząc się do konkurencji cenowej na rynku, projektodawcy zauważają jej wyraźny zanik. Po wprowadzeniu w 2003 r. maksymalnego poziomu prowizji od składki, wszystkie podmioty, poza jednym, ustaliły pobierane przez siebie prowizje na maksymalnym poziomie. Jednocześnie OFE podjęły działania w celu zaprzestania konkurencji cenowej w zakresie opłat za zarządzanie. Te podmioty, których poziom aktywów zbliżał się do poziomu, w którym znaczenie zaczynał odgrywać zapisany w statucie OFE limit kwotowy, podjęły próby zniesienia tego ograniczenia.

Projektodawcy uznają za konieczną kontynuację administracyjnej ingerencji w poziom opłat pobieranych przez OFE, uzasadniając ją wysoką koncentracją rynku OFE, procesem tzw. konsolidacji oraz zanikiem konkurencji cenowej i wynikami inwestycyjnymi.

W ocenie wnioskodawców projekt jest wyrazem ich troski o to, aby koszty zarządzania kapitałem przyszłych emerytów maksymalnie uwolnić od obciążeń za zarządzanie, tym bardziej że tak znacznej ewolucji uległy parametry ekonomiczne i gospodarcze otoczenia. Projektodawcy zdają sobie również sprawę z tego, jak kapitalne znaczenie dla wartości pieniądza w czasie ma obciążenie wpłacanych kwot opłatą za zarządzanie zwłaszcza na początku okresu.

W stanowiskach Rządu do obu poselskich projektów ustaw Rada Ministrów podzieliła wyrażoną przez projektodawców troskę o poziom oszczędności gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych.

Rada Ministrów dostrzegła jednak zagrożenia, które mogłyby wynikać z przyjęcia proponowanych przepisów:

- 1) znaczącego pogorszenia sytuacji towarzystw emerytalnych zarządzających małymi i średnimi funduszami emerytalnymi,
- 2) utrwalenia dominującej pozycji trzech największych podmiotów na rynku,
- 3) zwiększenia barier wejścia na rynek,
- 4) przyspieszenia procesów koncentracji rynku.

Jednocześnie Rada Ministrów zadeklarowała, że po zakończeniu prac nad zasadami wypłat emerytur kapitałowych (świadczeń z II filaru) przedstawi Sejmowi RP kompleksową nowelizację ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych związaną z jednoczesną dywersyfikacją portfeli inwestycyjnych otwartych funduszy emerytalnych i wskaźników służących ocenie efektywności ich inwestycji. Jednocześnie Rada Ministrów wyraziła nadzieję, że w ten sposób uda się uniknąć zagrożeń, na które wskazała w powyższym stanowisku.

Stanowisko Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych

Najlepszym komentarzem, który może posłużyć do opisu skutków planowanych zmian, jest stanowisko Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych z czerwca 2008 r. W stanowisku tym Izba stwierdziła:

„W dyskusji nad efektywnością Otwartych Funduszy Emerytalnych i ich wpływem na wysokość przyszłych emerytur, pojawia się energicznie promowany postulat radykalnego i jak najszybszego zmniejszenia opłaty od składki. Krok ten, zdaniem części mediów, które wspierają propozycję, ma zwiększyć kapitał emerytalny, a przez to wyraźnie podnieść wypłacane z funduszy emerytury.

Skuteczność takiej metody powiększania emerytur można zweryfikować. W analizie, która w tym celu została przeprowadzona, przyjęto:

- a) obniżenie opłaty od składki do 3,5% od początku 2009 r.
- b) zgromadzony na koncie emerytalnym w końcu 2008 r. kapitał 10000 zł
- c) regularnie wpłacaną składkę miesięczną, w wysokości 100 zł w roku 2008
- d) średnioroczny wzrost płac w wysokości 3%
- e) 30-letni dalszy okres członkostwa w funduszu i gromadzenia środków, liczony od 2009 r.

Rozpatrywano trzy scenariusze gromadzenia kapitału:

1. przy zachowaniu opłaty od składki zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami i 5% rocznej stopie zwrotu,

2. przy obniżeniu opłaty od składki do 3,5% od początku 2009 r. i 5% rocznej stopie zwrotu,
3. przy zachowaniu opłaty od składki zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami i 5,5% rocznej stopie zwrotu.

	SCENARIUSZ I opłaty zgodnie z obowiązującymi przepisami, stopa zwrotu 5% rocznie	SCENARIUSZ II opłaty obniżone, stopa zwrotu 5% rocznie	SCENARIUSZ III opłaty zgodnie z obowiązującymi przepisami, stopa zwrotu 5,5% rocznie
suma składek netto przez 30 lat (2009 – 2038)	56 587	56 745	56 587
kapitał na koniec 2038	158 416	159 037	174 462
różnice w sumie składek vs scenariusz I	-	158	-
różnice kapitału na koniec 2038 vs scenariusz I	-	622	16 046

Jak wynika z drugiego ze scenariuszy, na skutek obniżenia opłaty od składki w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, na rachunek członka wpłynęłoby zaledwie o 158 zł więcej.

W wyniku inwestowania przez kolejne 30 lat zaoszczędzonych dzięki obniżce środków, zgromadzona na rachunku emerytalnym kwota może być wyższa o około 622 zł, co stanowi zaledwie 0,4% całości kapitału.

Wysokość miesięcznego świadczenia emerytalnego zależy od różnych czynników i najczęściej waha się od 4 do 5,5 zł za 1000 zł zgromadzonego kapitału (tak przyjęto m.in. w uzasadnieniu do projektu ustawy o wypłatach emerytur kapitałowych, MPiPS).

Uwzględniając to założenie, 622 zł więcej w zgromadzonym kapitale przełoży się na 2,8 zł miesięcznej emerytury za 30 lat.

Kluczowy wpływ na wysokość zgromadzonego kapitału na rachunku w OFE – a w konsekwencji na wielkość emerytury – ma stopa zwrotu, długość oszczędzania oraz wysokość składki.

Jeżeli np. średnioroczna stopa zwrotu osiągnęłaby nie 5%, a o pół procent więcej – 5,5%, jak założono w trzecim scenariuszu, to różnica w zgromadzonym kapitale po 30 latach

inwestowania wyniesie kilkanaście tysięcy złotych, co przekładałoby się na miesięczną emeryturę wyższą o ok. 70 zł.”¹⁰.

Aby osiągnąć ten cel, Izba proponuje zmiany prawne, które mają powiększyć spektrum dostępnych funduszom emerytalnym instrumentów finansowych i umożliwić zróżnicowanie polityki inwestycyjnej otwartych funduszy emerytalnych.

Proponowane działanie

W dniu 29 stycznia 2009 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przedstawiło Komitetowi Rady Ministrów projekt założeń nowelizacji ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. Projekt założeń zawierał wstępne propozycje:

- 1) utworzenia funduszy emerytalnych o różnym poziomie ryzyka,
- 2) obniżenia poziomu ponoszonych przez ubezpieczonych opłat i kosztów działania funduszy,
- 3) wzrostu adekwatności kapitałowej gwarancji bezpieczeństwa funduszu i towarzystwa emerytalnego,
- 4) modyfikacji systemu oceny wyników i wynagradzania PTE za osiągnięte wyniki,
- 5) zmiany zasad akwizycji.

Nie jest możliwe szybkie uzgodnienie sposobu dywersyfikacji portfeli inwestycyjnych OFE, a także dokonania innych, poważnych i niezbędnych działań. Konieczne stało się więc dokonanie podziału realizowanego działania i przedstawienia Sejmowi RP w pierwszej kolejności projektu zmiany systemu opłat i kosztów obciążających członków OFE. Pozwoli to mieć nadzieję na wypracowanie szerszego konsensusu. Projektowana ustawa przekazuje więc kwestię opłat do pierwszej nowelizacji, co stanowi wyraz uznania jej za priorytetową, w szczególności ze względu na stopień zaawansowania prac Sejmu RP w tym zakresie. Należy dodać, że Rada Ministrów w swoich stanowiskach do ww. projektów ustaw, wskazując na pewne ich niedomagania, wniosła o wspólne procedowanie tych projektów ustaw wraz z projektem rządowym.

W cytowanym stanowisku Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych zwrócono uwagę na fakt, że zwiększenie średniorocznej stopy zwrotu OFE o 0,5 % powoduje różnicę w zgromadzonym kapitale wynoszącą kilkanaście tysięcy złotych, co może przełożyć się na emeryturę wyższą o około 70 zł.

¹⁰ Źródło: <http://www.igte.com.pl/matiinf/2008/007.html>.

Cel ten można osiągnąć na dwa sposoby.

Po pierwsze, tak jak proponuje Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych, należy rozważyć, w jaki sposób uczynić inwestycje otwartych funduszy emerytalnych bardziej zyskownymi. Rezultat takiego działania w postaci wyższej o około 70 zł miesięcznej emerytury ma jednak charakter zdarzenia przyszłego i niepewnego, a co za tym idzie nie gwarantuje osiągnięcia rezultatu w postaci wyższej emerytury.

Drugim sposobem osiągnięcia takiego celu jest obniżenie kosztów związanych z uczestnictwem w funduszu emerytalnym. Taki sam efekt jak zwiększenie średniorocznej stopy zwrotu o 0,5 punktu procentowego daje obniżenie wysokości wynagrodzenia za zarządzanie funduszem emerytalnym¹¹. W odróżnieniu od ewentualnych przyszłych i niepewnych zysków wynikających z powiększenia katalogu lokat otwartych funduszy emerytalnych obniżka pobieranych przez PTE opłat i wynagrodzeń przekłada się bezpośrednio i z pewnością na wyższą kwotę przyszłej emerytury członka funduszu.

Niniejszy projekt stanowi propozycję nowego uregulowania formy pobierania i wysokości opłat, przy jednoczesnym uznaniu, że zbyt daleko idące obniżenie rentowności powszechnych towarzystw emerytalnych, a także w sposób pośredni obniżenie rentowności wniesionych przez akcjonariuszy towarzystw emerytalnych kapitałów, może spowodować przyspieszenie procesu konsolidacji na rynku emerytalnym, zmniejszenie konkurencji osiąganymi wynikami inwestycyjnymi oraz dalsze pogorszenie bezpieczeństwa środków gromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych w dobie obecnego kryzysu finansowego.

Projekt przewiduje jednoczesne obniżenie opłaty od składki i wprowadzenie limitu wynagrodzenia za zarządzanie.

Pierwsze z działań – przyspieszenie wprowadzenia obniżki opłat od składki i ustalenie jej na poziomie 3,5 % już w 2009 r., zamiast w 2014 r. (jak zapisano w ustawie z 2003 r.), może, zgodnie z wyliczeniami Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych, zwiększyć emeryturę o 2,80 zł miesięcznie.

O ile ustalona stopa procentowa opłaty od składki wpływającej do funduszu jest w pełni ekwiwalentna opłacie ustalonej według takiej samej stopy procentowej od wypłaty z funduszu (w szczególności 3,5 % wartości oszczędności), to wynagrodzenie pobierane

¹¹ Ściśle rzecz biorąc, w przypadku większości funduszy oznaczałoby to rezygnację z wynagrodzenia za zarządzanie i wpłat na rachunek premiiowy. Działanie takie nie jest przedmiotem nowelizacji, a powyższa teza służy jedynie ilustracji wpływu wysokości kosztów oraz opłat obciążających członków OFE na wysokość ich przyszłych świadczeń.

z aktywów funduszu za zarządzanie wpływa o wiele silniej na kwotę zgromadzonych oszczędności.

Przyjmując następujące założenia:

- 1) składka miesięczna 100 zł,
- 2) tempo wzrostu wynagrodzeń wynosi 2 %,
- 3) stopa zwrotu otwartego funduszu emerytalnego, bez uwzględnienia wynagrodzenia za zarządzanie i podobnych składników kosztów, wynosi 3 %,
- 4) wynagrodzenie za zarządzanie wynosi 0,5 % (co odpowiada dzisiejszej łącznej stopie wynagrodzenia za zarządzanie i wpłat na rachunek premiowy)

i stosując model kapitalizacji rocznej, to po czterdziestu latach oszczędzania można oczekiwać, że na rachunku członka OFE znalazłoby się:

- 1) gdyby towarzystwo emerytalne nie pobierało żadnych opłat – 130 274 zł,
- 2) gdyby towarzystwo emerytalne pobierało jedynie opłatę od składki – 125 714 zł (mniej o 3,5 %),
- 3) gdyby pobierało jedynie wynagrodzenie za zarządzanie – 117 347 zł (mniej o 9,92 %),
- 4) gdy pobiera jednocześnie opłatę od składki i wynagrodzenie za zarządzanie – 113 240 zł (mniej o 13,08 %).

Poniższa tabela ilustruje wpływ różnych kombinacji wysokości stóp zwrotu funduszu emerytalnego i wynagrodzenia powszechnego towarzystwa emerytalnego potrącanego z aktywów funduszu na kwotę zgromadzonych w OFE oszczędności.

Tabela 16. Wpływ opłat pobieranych przez PTE na zmniejszenie kwoty oszczędności zgromadzonych przez ubezpieczonego

roczna stopa zwrotu OFE	3 %	4 %	5 %
wynagrodzenie potrącane z aktywów	0,50 %		
wpływ wynagrodzenia za zarządzanie	9,92 %	10,38 %	10,82 %
wpływ obu opłat	13,08 %	13,52 %	13,94 %
wynagrodzenie potrącane z aktywów	0,60 %		
wpływ wynagrodzenia za zarządzanie	11,76 %	12,30 %	12,81 %
wpływ obu opłat	14,85 %	15,37 %	15,86 %
wynagrodzenie potrącane z aktywów	0,40 %		
wpływ wynagrodzenia za zarządzanie	8,04 %	8,42 %	8,77 %
wpływ obu opłat	11,26 %	11,62 %	11,96 %

Źródło: obliczenia MPiPS.

Należy wskazać, że im wyższa stopa zwrotu funduszu, tym wyższe łączne wynagrodzenie towarzystwa emerytalnego za zarządzanie rachunkiem klienta. Przy tym

samym poziomie stóp zwrotu, im niższe łączne wynagrodzenie pobierane z aktywów funduszu, tym większa kwota oszczędności zgromadzonych na rachunku klienta.

Aby zapobiec nadmiernej koncentracji rynku i nie spowodować zapaści finansowej PTE zarządzających małymi i średnimi funduszami emerytalnymi, projekt przewiduje wprowadzenie ograniczenia maksymalnej wysokości opłaty za zarządzanie. Rozwiązanie takie pozwoli uniknąć wzrostu koncentracji na rynku funduszy i przyniesie korzyści wszystkim ubezpieczonym.

Powyższe rozwiązanie chroni interesy akcjonariuszy PTE zarządzających małymi i średnimi towarzystwami emerytalnymi, pozwalając im pozyskać w dłuższej perspektywie zwrot poniesionych nakładów.

Ze względu na brak możliwości rezygnacji przez ubezpieczonego z członkostwa w funduszu emerytalnym nie jest możliwe obniżenie poziomu opłat i kosztów obciążających ubezpieczonych w inny sposób.

Ponieważ wynagrodzenie powszechnego towarzystwa emerytalnego za zarządzanie funduszem nie jest jedynym źródłem przychodów towarzystw emerytalnych, a jak już wielokrotnie wspomniano, rozważać należy zwiększenie bodźców służących wynagradzaniu PTE za osiągnięte wyniki inwestycyjne, to wprowadzenie kwotowego limitu opłaty za zarządzanie OFE nie spowoduje, że od pewnego momentu pozyskiwanie nowych klientów przez fundusz nie będzie miało ekonomicznego sensu dla powszechnego towarzystwa emerytalnego. Nie ma również zagrożenia podważenia ekonomicznego sensu zwiększania efektywności funduszu celem przyciągnięcia nowych klientów. Wręcz przeciwnie, wobec oczekiwanego zahamowania konkurencji za pomocą rozbudowy i inwestycji w sieci sprzedaży, powszechne towarzystwa emerytalne powinny skupić się na swojej misji – osiągnięciu jak najlepszych wyników inwestycyjnych, co jest wszak celem działania każdego funduszu emerytalnego.

Opis proponowanej regulacji

W zakresie propozycji zmian w ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych projekt proponuje wprowadzenie następujących zmian.

1) w art. 134 zaproponowano nowe brzmienie ust. 1, w myśl którego otwarty fundusz emerytalny będzie mógł pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej

procentowo kwoty z wpłacanych składek, nie większej niż 3,5 %, z tym że potrącenia dokonywać będzie przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe. Wprowadzenie tej regulacji oznacza obniżenie średnio o połowę opłaty od składki z obecnych ok. 7 % do 3,5 %. Należy zauważyć, że zawarcie w niniejszym projekcie ustawy ww. rozwiązania jest przyspieszeniem wejścia w życie przepisu w brzmieniu określonym w art. 1 pkt 53 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1651), który miał wejść w życie w dniu 1 stycznia 2014 r. W związku z wcześniejszymi zmianami ust. 1 jednocześnie dokonano korekty legislacyjnej tego przepisu przez zmianę dotychczasowej treści zdania wstępnego (usunięcie wyrazów „w następujący sposób”) oraz odejście od wyliczenia w punktach, które utraciło uzasadnienie w związku z uchynieniem 2 z 3 punktów w tym ustępie,

2) w art. 136 zaproponowano nowe brzmienie ust. 2a w zakresie nowego tabelarycznego określenia skali wysokości aktywów netto do wysokości miesięcznej opłaty za zarządzanie OFE. Zgodnie z propozycją, OFE będzie mógł pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez towarzystwo według stawki ustalonej w statucie, jednak nieprzekraczającej kwot obliczonych według następującej skali:

Wysokość aktywów netto (w mln zł)		Miesięczna opłata za zarządzanie otwartym funduszem od aktywów netto wynosi:
ponad	do	
	8 000	0,045 % wartości aktywów netto w skali miesiąca
8 000	20 000	3,6 mln zł + 0,04 % nadwyżki ponad 8 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
20 000	35 000	8,4 mln zł + 0,032 % nadwyżki ponad 20 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
35 000	45 000	13,2 mln zł + 0,023 % nadwyżki ponad 35 000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
45 000		15,5 mln zł

Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

Jednocześnie w celu usunięcia z obrotu prawnego przepisów stojących w sprzeczności z celami niniejszej nowelizacji ustawy, a w szczególności ze zmianami proponowanymi w art. 1 projektu ustawy, w art. 2 projektu ustawy proponuje się uchylić następujące przepisy

ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw, zwanej dalej „ustawą nowelizacyjną z 2003 r.”:

1) w art. 1 w pkt 53 lit. a, który to przepis miał określić nowe brzmienie art. 134 ust. 1 pkt 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, wskazując, że pobieranie opłaty od składki ma odbywać się w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, nie większej niż 3,5 %, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe. Przepis w takim brzmieniu miał wejść w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.,

2) art. 6 ustawy nowelizacyjnej z 2003 r., określający, że w okresie od dnia 1 kwietnia 2004 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. otwarty fundusz emerytalny może pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe w wysokości ustalonej w statucie, jednak nie wyższej niż:

- a) 7 % kwoty z wpłaconych składek w latach 2004 – 2010,
- b) 6,125 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2011,
- c) 5,25 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2012,
- d) 4,375 % kwoty z wpłaconych składek w roku 2013,

3) art. 7 ustawy nowelizacyjnej z 2003 r., zgodnie z którym w okresie do dnia 31 grudnia 2010 r.:

- a) koszty zarządzania otwartym funduszem przez towarzystwo, o których mowa w art. 136 ust. 2a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizacyjną z 2003 r., nie mogą przekroczyć maksymalnej wysokości kosztów zarządzania funduszem, pokrywanych bezpośrednio ze swoich aktywów w kwocie ustalonej w statucie w dniu wejścia w życie ww. ustawy,
- b) organ nadzoru może wyrazić zgodę na podwyższenie kwoty, o której mowa w lit. a, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia konkurencji pomiędzy otwartymi funduszami lub interesem członków otwartego funduszu,

4) art. 13 ustawy nowelizacyjnej z 2003 r., w myśl którego w okresie do dnia 31 grudnia 2013 r. otwarty fundusz emerytalny może podwyższyć wysokość opłaty pobieranej w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłaconych składek, określonej w statucie otwartego funduszu w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, zgodnie z art. 6 ustawy nowelizacyjnej z 2003 r.,

5) art. 16 pkt 8 ustawy nowelizacyjnej z 2003 r. określający, że art. 1 pkt 53 lit. a ustawy nowelizacyjnej z 2003 r. ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2014 r., zmieniając w art. 134 w ust. 1 brzmienie pkt 1.

W art. 3 projektu zawarto przepis dostosowujący, wskazując, że otwarte fundusze emerytalne dostosują swoje statuty do przepisów ustawy. Jednocześnie przepis w ust. 2 nakłada na otwarte fundusze emerytalne obowiązek złożenia do Komisji Nadzoru Finansowego wniosków o wydanie zezwolenia na ww. zmianę statutów nie później niż do dnia 31 października 2009 r. Określenie tego terminu wynika z konieczności zapewnienia również odpowiednio długiego czasu potrzebnego dla Komisji Nadzoru Finansowego na rozpatrzenie ww. wniosków, nie później jednak niż do dnia 1 stycznia 2010 r. Przyjęcie takiego rozwiązania jest uzasadnione tym, że postępowanie KNF musi zakładać konieczność uwzględnienia czasu potrzebnego na ewentualne uzupełnienia wniosków przez otwarte fundusze emerytalne oraz faktem, że Komisja jako ciało kolegialne rozpatruje wnioski i podejmuje decyzje na posiedzeniach.

Art. 4 projektu określa, że ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., z wyjątkiem art. 3 (dotyczącego dostosowania statutów), który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Dzięki przyjęciu takiego rozwiązania utrzymana zostanie w niezakłócony sposób podstawa prawna do pobierania opłat, przy jednoczesnym umożliwieniu wejścia w życie przepisów o obniżeniu opłat i płynnego uruchomienia nowego mechanizmu prawnego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

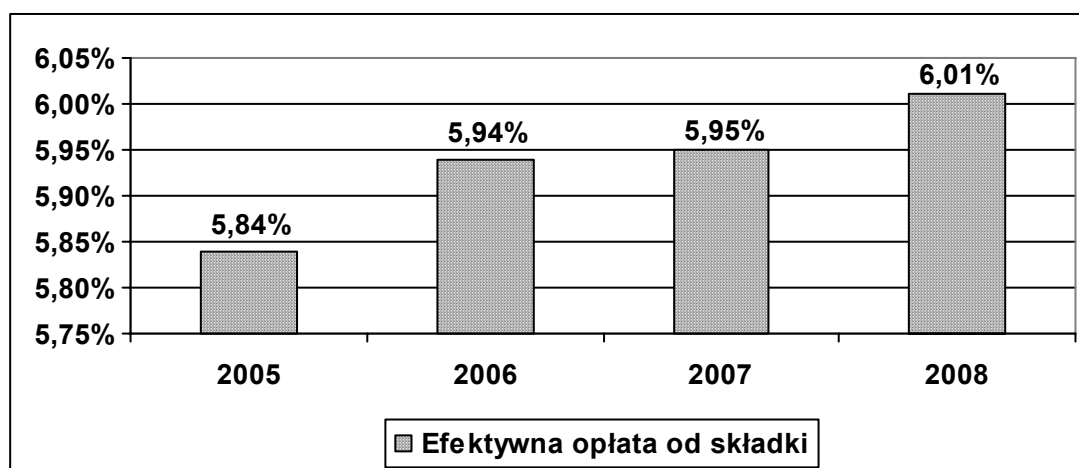
1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Zakres podmiotowy oddziaływania regulacji obejmuje członków otwartych funduszy emerytalnych, otwarte fundusze emerytalne i zarządzające nimi powszechne towarzystwa emerytalne, które są adresatami projektowanych norm prawnych.

Regulacja zwiększa kwotę środków alokowanych na rachunkach ubezpieczonych w otwartych funduszach emerytalnych i przyspiesza unifikację systemu opłat pobieranych przez zarządzających funduszami.

Efektywna wysokość średnich opłat pobieranych od składki w ostatnich latach rośnie, co nie ma jakiegokolwiek uzasadnienia z punktu widzenia efektywności systemu emerytalnego i potwierdza tezę o zaniku konkurencji cenowej między towarzystwami emerytalnymi i konieczności interwencji w system. W roku 2005 Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazał do OFE nieco ponad 14 mld zł, a z tytułu opłaty od składki pobrano 818,5 mln zł, co oznacza, że jej efektywna stawka wyniosła 5,84 %. W roku 2008 do OFE przekazano 20,5 mld zł, a z tytułu opłaty od składki PTE otrzymały 1,2 mld zł, a efektywna stawka opłaty wyniosła 6,01 %. Wysokość efektywnej opłaty od składki (relacji przychodów PTE z tego tytułu do wartości przekazanej przez ZUS do otwartych funduszy emerytalnych składki) ilustruje wykres 1.

Wykres 1. Procentowa wysokość efektywnej opłaty od składki w latach 2005 – 2008.

Źródło: dane z ZUS i KNF, obliczenia MPiPS.

Ze względu na brzmienie statutów otwartych funduszy emerytalnych wysokość opłaty za zarządzanie podlega do dnia 31 grudnia 2010 r. ograniczeniom we wszystkich poza

jednym z podmiotów. Ograniczenie polega na niezależnym od wartości podanych w tabeli w art. 136 ust. 2a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych określeniu maksymalnej wartości opłaty za zarządzanie funduszem, co odpowiada zdefiniowaniu progu wartości aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych, powyżej którego opłata za zarządzanie przestaje rosnać. W przypadku poszczególnych otwartych funduszy emerytalnych kwoty te kształtują się następująco:

1. AEGON OFE: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 15 mln zł,
2. AIG OFE: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 2,5 mln zł,
3. Allianz Polska OFE: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 10 mln zł
4. AXA OFE: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 50 mln zł,
5. Bankowy OFE: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 10 mln zł,
6. Commercial Union OFE BPH CU WBK: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 500 mln zł,
7. Generali OFE: zgodnie z tabelą, koszty nie mogą przekroczyć kwoty 11 233 088,63 zł w skali roku,
8. ING Nationale-Nederlanden Polska OFE: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 10 mln zł,
9. Nordea OFE: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 5 mln zł,
10. Pekao OFE: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 10 mln zł,
11. OFE Pocztylion: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 20 mln zł,
12. OFE Polsat: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 0,6 mln zł,
13. OFE PZU „Złota Jesień”: zgodnie z tabelą, brak ograniczenia,
14. OFE Warta: zgodnie z tabelą, miesięcznie nie więcej niż 15 mln zł.

Po III kwartałach 2008 r. łączne przychody PTE z zarządzania OFE przekroczyły 1,426 mld zł. Tylko jedno towarzystwo emerytalne odnotowało stratę techniczną towarzystwa na zarządzaniu OFE¹². Łączny zysk techniczny towarzystw emerytalnych na zarządzaniu OFE wyniósł 682 mln zł.

¹² Ze względu na wydatki przeznaczone na rozwój sprzedaży.

Tabela 17. Podstawowe dane finansowe PTE za pierwsze trzy kwartały 2008 r.

PTE	Przychody wynikające z zarządzania OFE	Koszty związane z zarządzaniem OFE	Zysk/ strata techniczna towarzystwa na zarządzaniu OFE
AEGON PTE S.A.	44 398 855,52 zł	28 112 882,19 zł	16 285 973,33 zł
AIG PTE S.A.	112 396 967,20 zł	50 977 826,87 zł	61 419 140,33 zł
PTE Allianz Polska S.A.	30 234 177,89 zł	18 476 114,55 zł	11 758 063,34 zł
AXA PTE S.A.	70 912 262,81 zł	75 164 206,46 zł	- 4 251 943,65 zł
PTE BANKOWY S.A.	49 663 859,87 zł	30 321 125,30 zł	19 342 734,57 zł
Commercial Union PTE BPH CU WBK S.A.	314 578 393,97 zł	127 728 616,40 zł	186 849 777,57 zł
Generali PTE S.A.	56 047 076,97 zł	36 363 140,13 zł	19 683 936,84 zł
ING PTE S.A.	359 220 278,00 zł	141 809 818,69 zł	217 410 459,31 zł
Nordea PTE S.A.	63 438 341,85 zł	59 038 113,40 zł	4 400 228,45 zł
Pekao Pioneer PTE S.A.	28 904 862,56 zł	15 314 946,08 zł	13 589 916,48 zł
Pocztalion-Arka PTE S.A.	36 385 652,79 zł	17 560 557,14 zł	18 825 095,65 zł
PTE POLSAT S.A.	20 997 810,80 zł	7 961 114,45 zł	13 036 696,35 zł
PTE PZU S.A.	217 877 896,67 zł	116 294 482,77 zł	101 583 413,90 zł
PTE WARTA S.A.	21 745 518,10 zł	19 462 360,99 zł	2 283 157,11 zł
Razem	1 426 801 955,00 zł	744 585 305,42 zł	682 216 649,58 zł

Źródło: dane z raportów PTE, KNF.

Do zilustrowania wpływu projektowanych rozwiązań na system emerytalny mogą służyć wyniki symulacji przygotowanych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego. Zgodnie z wyjaśnieniami metodologicznymi Urzędu symulację przeprowadzono przy zastosowaniu dwóch modeli symulacyjnych: modelu rynku OFE i modelu przychodowo-kosztowego PTE. Modele, w oparciu o dane historyczne i założenia co do kształtowania się parametrów ekonomicznych, prognozują wskaźniki finansowe i demograficzne OFE oraz podstawowe kategorie przychodów i kosztów PTE w kolejnych latach. Za pomocą modelu kosztów i przychodów PTE są szacowane wielkości zysku/straty technicznej towarzystwa na zarządzaniu OFE.

Ze względu na to, że niektóre istotne parametry dla rynku OFE, jak progi opłaty za zarządzanie, czy kwotowe maksima wysokości opłaty za zarządzanie, zapisane w przepisach prawa lub w statutach OFE są wielkościami nominalnymi, cała prognoza jest przeprowadzana na wielkościach nominalnych, a dopiero potem wyniki są dyskontowane inflacją. Dla analizowanego okresu przyjęto jednolitą wartość parametru inflacji 2 %.

Do prognozowania sytuacji na rynku OFE wykorzystano model symulacyjny, używany do symulacji długookresowych o maksymalnym horyzoncie do roku 2050.

Model przyjmuje następujące ogólne założenia co do sytuacji rynku OFE:

1. Prognozę nowych członków oparto na prognozie demograficznej GUS z roku 2003 prognozującej stan populacji do 2030 r. (potem dokonano ekstrapolacji do 2050). Przyjęto założenie o stabilnej sytuacji na rynku pracy.
2. W latach 2009-2050 członkowie losowani będą stanowili od 29 do 22 % ogółu nowych członków.
3. Skala transferów wyniesie rocznie 3 % ogółu członków dla całego okresu.
4. Na podstawie danych historycznych oszacowano zdolność każdego z OFE do: pozyskiwania nowych członków, pozyskiwania nowych członków z rynku pierwotnego o składce wyższej lub niższej od średniej, pozyskiwania członków w drodze transferów, jak również „skłonność” do tracenia członków na rzecz innych OFE w drodze transferów. Zróżnicowanie na rynku OFE w tym względzie wciąż pozostaje bardzo duże, dlatego w celu uzyskania dokładniejszej prognozy wprowadzono wagi, które modyfikują udziały OFE (lub średnią składkę) przy szacowaniu, ile i jakich członków fundusz pozyskuje /traci.
5. Powyższe parametry wag podlegają konwergencji, czyli rynek w długim okresie homogenizuje się pod względem zdolności akwizycyjnych (o sile podmiotu decydować będzie tylko jego wielkość, a nie specyfika danego OFE). Konwergencja wag w kolejnych latach jest uzyskiwana prostą formułą regresji do średniej: $X(t) = X(t-1) \cdot (1 - q) + q$ (gdzie wartość średniej to 1, a „q” to szybkość konwergencji – przyjęto wartość tego parametru na 0,2 dla zdolności pozyskiwania członków o wyższej lub niższej składce i na 0,1 dla pozostałych wag).
6. Średnia składka w latach 2009-2010 wzrośnie o 2 %, w latach 2011-2012 wzrośnie o 3 %, w 2013 r. wzrośnie o 4 %, a w kolejnych latach wzrośnie o 5 %.
7. Dla roku 2009 dla wszystkich OFE nominalna stopa zwrotu z portfela inwestycyjnego wyniesie 0 %, dla roku 2010 – 2 %, a dla lat późniejszych ukształtuje się na poziomie 6 %.

Przychody PTE są obliczane na podstawie modelu symulacyjnego rynku OFE. Model szacuje następujące przychody PTE, wynikające z zarządzania OFE:

1. Przychody z tytułu opłaty od składki – indywidualnie, dla każdego funduszu, w oparciu o oszacowany wolumen składek wpływających do każdego OFE (uwzględnia zróżnicowanie średniej składki) oraz stawkę opłaty, będącej pochodną limitów ustawowych (ewentualnie propozycji zmian w tym zakresie) i faktu, że część członków zachowuje prawa nabyte do niższych stawek.

2. Przychody z tytułu zarządzania aktywami OFE – indywidualnie dla każdego funduszu, według ustawowego algorytmu opłaty regresywnej (ewentualnie propozycji zmian w tym zakresie), z uwzględnieniem ograniczenia kwotowego wpisanego w statuty funduszy (obowiązujących do roku 2010) oraz dynamiki aktywów OFE, wynikającej z założonych stóp zwrotu.
3. Wycofanie środków z rachunku premiowego – ponieważ nie różnicowano stóp zwrotu, wszystkim funduszom przypisano wycofywanie połowy środków z rachunku premiowego (czyli 0,003 % aktywów netto rocznie).

Koszty powszechnych towarzystw emerytalnych związane z zarządzaniem OFE zostały wygenerowane w sposób następujący:

1. Wysokości kosztów, które nie są bezpośrednio wyznaczone przez przepisy prawa, takie jak np. koszty agenta transferowego, czy koszty akwizycji, ustalono indywidualnie dla każdego OFE na podstawie danych historycznych. Dane te podlegają konwergencji i z biegiem lat wyrównują się między funduszami.
2. Koszty wyznaczone przez prawo, takie jak koszty nadzoru, rachunku premiowego, Funduszu Gwarancyjnego, prowizji ZUS i KDPW, ustalono na podstawie odpowiednich przepisów. Przeprowadzono także obliczenia przy zastosowaniu wybranych parametrów kategorii kosztowych, zgodnie z propozycjami zmiany ustawy.

Efektym symulacji jest wyznaczenie zysku/straty technicznej towarzystwa na zarządzaniu OFE, ze względu na to, że wiarygodne prognozowanie dalszych kategorii (przychody i koszty z działalności finansowej) nie jest możliwe bez wiedzy na temat planów strategicznych PTE.

W symulacji Urzędu powszechne towarzystwa emerytalne zostały podzielone na trzy grupy względem wartości aktywów netto zarządzanych przez nie otwartych funduszy emerytalnych:

1. PTE zarządzające OFE o udziale w rynku ponad 13 % (3 towarzystwa)¹³,
2. PTE zarządzające OFE o udziale w rynku od 3 % do 13 % (5 towarzystw)¹⁴,
3. PTE zarządzające OFE o udziale w rynku poniżej 3 % (6 towarzystw)¹⁵.

Wyniki pozwalają na obserwację wpływu proponowanych rozwiązań na sytuację finansową powszechnych towarzystw emerytalnych w każdej z tak zdefiniowanych grup.

¹³ Commercial Union BPH CU WBK (26,0 %), ING (23,9 %), PZU (13,6 %).

¹⁴ AIG (8,0 %), AEGON (4,3 %), AXA (4,8 %), Generali (4,0 %), Nordea (3,7 %).

¹⁵ Allianz Polska (2,7 %), Bankowy (2,9 %), Pekao Pioneer (1,6 %), Pocztylion-Arka (2,0 %), Polsat (0,9 %), Warta (1,5 %).

Ponieważ rozwiązania przewidziane w projekcie mają charakter gry o sumie zerowej, ograniczenie przychodów PTE jest jednocześnie zyskiem ubezpieczonych – członków OFE.

W obowiązującym stanie prawnym, zgodnie z obliczeniami Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, łączne przychody operacyjne powszechnych towarzystw emerytalnych w latach 2010 – 2050 wyniosłyby 197,7 mld zł. Na kwotę tę złożyłyby się w szczególności 74,7 mld zł przychodów z tytułu opłaty od składki i 110,4 mld zł z tytułu opłaty za zarządzanie. Skumulowany zysk techniczny powszechnych towarzystw emerytalnych w tym okresie wyniósłby 144,1 mld zł.

Po zmianie maksymalnej wysokości opłaty od składki i opłaty za zarządzanie od dnia 1 stycznia 2010 r., zgodnie z propozycją wyrażoną w projekcie, stosownie do obliczeń Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, łączne przychody operacyjne powszechnych towarzystw emerytalnych w latach 2010 – 2050 wyniosłyby 140,5 mld zł. Na kwotę tę złożyły się 73,2 mld zł przychodów z tytułu opłaty od składki i 54,4 mld zł opłaty za zarządzanie. Skumulowany zysk techniczny powszechnych towarzystw emerytalnych w tym okresie wyniósłby 86,7 mld zł.

Tabela 18 ilustruje prognozę rocznych przychodów powszechnych towarzystw emerytalnych z tytułu opłaty od składki w latach 2010 – 2050 (w mln zł). Jak już wspomniano, efekt zmiany polegającej na wprowadzeniu maksymalnego progu opłaty od składki w wysokości 3,5 % od dnia 1 stycznia 2010 r. ogranicza się do lat 2010 – 2013. Łącznie wzrost kwoty oszczędności zgromadzonych przez ubezpieczonych na ich rachunkach w otwartych funduszach emerytalnych wyniesie 1 525,5 mln zł. Ze względu na wynikającą z dzisiejszego brzmienia statutów funduszy emerytalnych strukturę opłat, relatywnie najwięcej zyskują członkowie funduszy emerytalnych sklasyfikowanych w grupie funduszy o średnim (od 3 % do 13 %) i małym (do 3 %) udziale w rynku.

Tabela 19 ilustruje prognozę rocznych przychodów powszechnych towarzystw emerytalnych z tytułu opłaty za zarządzanie w latach 2010 – 2050 (w mln zł). Łączny efekt zmiany polegającej na ustaleniu maksymalnego progu wartości aktywów netto otwartych funduszy emerytalnych, powyżej którego opłata za zarządzanie przestaje rosnać w ciągu czterdziestu lat wyraża się kwotą 56 mld zł. O tyle więcej środków pozostanie na rachunkach ubezpieczonych w otwartych funduszach emerytalnych.

Należy zwrócić uwagę, że w perspektywie roku 2010 w symulacji założono wzrost opłaty za zarządzanie w stosunku do tego, który wynikałby z dzisiejszego stanu prawnego. Wynika to z przyjęcia przez autorów założenia o obligatoryjnej zmianie przed dniem 31 grudnia 2010 r. statutów wszystkich otwartych funduszy emerytalnych na skutek uchylecia

art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw, co przewiduje projekt. Każda zmiana statutu wymaga jednak zezwolenia organu nadzoru. Każda sprawa jest badana indywidualnie i na mocy art. 22 ust. 2 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych organ nadzoru odmawia zezwolenia na zmianę statutu, jeżeli jest ona sprzeczna z interesem członków funduszu. Stąd założenie przyjęte przy konstrukcji prognozy ma w pełni dopuszczalny przy modelowaniu charakter upraszczający i nie ingeruje w sferę podlegającego kontroli sądów uznania administracyjnego KNF.

Tabela 20 ilustruje prognozę rocznych przychodów operacyjnych powszechnych towarzystw emerytalnych w latach 2010 – 2050 (w mln zł). Największy spadek przychodów dotyczy zarządzających funduszami o dużym (ponad 13 %) udziale w rynku.

Tabela 21 ilustruje prognozę zysków technicznych powszechnych towarzystw emerytalnych w latach 2010 – 2050 (w mln zł). Zgodnie z jej wynikami pomimo redukcji przychodów PTE w najbliższych latach nastąpi wzrost zysku technicznego na zarządzaniu PTE.

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że generujące największe zyski dla swoich właścicieli PTE ma w chwili obecnej limit opłaty za zarządzanie w kwocie 10 mln zł miesięcznie. PTE, które jako jedyne stosuje niższą i jednakową dla wszystkich swoich członków opłatę od składki, również generuje zyski. W tej sytuacji należy oczekiwać dostosowania modeli biznesowych do tych PTE, które osiągnęły przewagę kosztową.

Wynagrodzenie powszechnego towarzystwa emerytalnego za zarządzanie funduszem i opłata pobierana od każdej wpływającej do funduszu składki nie jest jedynym źródłem przychodów towarzystw emerytalnych. Istnieje również system bodźców służących wynagradzaniu PTE za osiągnięte wyniki inwestycyjne. W tej sytuacji należy oczekiwać wzrostu zainteresowania towarzystw emerytalnych osiąganiem jak najlepszych wyników inwestycyjnych, co jest ustawowym celem działania każdego funduszu emerytalnego.

Tabela 18. Prognoza rocznych przychodów powszechnych towarzystw emerytalnych z tytułu opłaty od składki w latach 2010 – 2050 (w mln zł).

OPŁATY OD SKŁADKI (mln zł w cenach z 31.12.2008)															
PTE		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2030	2040	2050
A	Obecnie (1)	764,8	723,6	679,1	627,1	536,7	566,3	589,4	612,0	634,2	656,3	678,4	930,3	1 226,2	1 572,5
	Po zmianach (2)	461,3	477,8	493,5	513,1	536,7	566,3	589,4	612,0	634,2	656,3	678,4	930,3	1 226,2	1 572,5
	Relacja (1)/(2) (%)	60,3	66,0	72,7	81,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
B	Obecnie (1)	359,9	341,9	308,4	270,5	229,1	242,1	255,2	268,4	281,7	295,2	308,9	475,9	694,7	966,3
	Po zmianach (2)	188,1	196,9	205,6	216,4	229,1	242,1	255,2	268,4	281,7	295,2	308,9	475,9	694,7	966,3
	Relacja (1)/(2) (%)	52,3	57,6	66,7	80,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
C	Obecnie (1)	169,4	164,5	155,8	143,4	124,8	132,8	141,0	149,2	157,5	166,0	174,7	285,5	442,0	643,7
	Po zmianach (2)	98,8	104,5	110,2	116,9	124,8	132,8	141,0	149,2	157,5	166,0	174,7	285,5	442,0	643,7
	Relacja (1)/(2) (%)	58,3	63,5	70,7	81,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Razem	Obecnie (1)	1 294,2	1 230,1	1 143,3	1 041,0	890,6	941,2	985,6	1 029,6	1 073,5	1 117,5	1 162,0	1 691,7	2 363,0	3 182,5
	Po zmianach (2)	748,2	779,1	809,3	846,4	890,6	941,2	985,6	1 029,6	1 073,5	1 117,5	1 162,0	1 691,7	2 363,0	3 182,5
	Relacja (1)/(2) (%)	57,8	63,3	70,8	81,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	Różnica (1)-(2) (mln zł)	-546,0	-450,9	-334,0	-194,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: obliczenia UKNF.

Oznaczenia:

A – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku ponad 13 % (3 towarzystwa: Commercial Union BPH CU WBK (26,0 %), ING (23,9 %), PZU (13,6 %))

B – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku od 3 % do 13 % (5 towarzystw: AIG (8,0 %), AEGON (4,3 %), AXA (4,8 %), Generali (4,0 %), Nordea (3,7 %))

C – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku poniżej 3 % (6 towarzystw: Allianz Polska (2,7 %), Bankowy (2,9 %), Pekao Pioneer (1,6 %), Pocztillion-Arka (2,0 %), Polsat (0,9 %), Warta (1,5 %))

Tabela 19. Prognoza rocznych przychodów powszechnych towarzystw emerytalnych z tytułu opłaty za zarządzanie w latach 2010 – 2050 (w mln zł).

OPŁATY ZA ZARZĄDZANIE (mln zł w cenach z 31.12.2008)															
PTE		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2030	2040	2050
A	Obecnie (1)	401,5	498,8	548,5	593,6	627,4	662,5	699,3	737,5	776,2	812,0	848,4	1 287,4	1 734,1	2 083,5
	Po zmianach (2)	455,6	470,8	477,2	483,1	486,4	485,6	476,2	466,9	457,8	448,8	440,0	360,9	296,1	242,9
	Relacja (1)/(2) (%)	113,5	94,4	87,0	81,4	77,5	73,3	68,1	63,3	59,0	55,3	51,9	28,0	17,1	11,7
B	Obecnie (1)	154,6	250,0	285,2	322,2	360,3	398,9	438,6	479,4	518,4	553,1	587,0	888,0	1 111,4	1 306,8
	Po zmianach (2)	219,1	251,0	286,8	324,2	362,3	400,9	440,7	481,5	520,3	554,9	587,7	601,6	493,5	404,8
	Relacja (1)/(2) (%)	141,7	100,4	100,6	100,6	100,6	100,5	100,5	100,4	100,4	100,3	100,1	67,7	44,4	31,0
C	Obecnie (1)	104,7	121,2	140,8	162,1	184,3	207,6	232,0	257,2	283,7	311,2	339,3	627,8	819,4	921,5
	Po zmianach (2)	104,9	121,8	141,7	163,2	185,5	208,8	233,1	258,4	285,0	312,5	340,6	611,6	592,2	485,8
	Relacja (1)/(2) (%)	100,2	100,5	100,6	100,7	100,6	100,6	100,5	100,5	100,4	100,4	100,4	97,4	72,3	52,7
Razem	Obecnie (1)	660,8	869,9	974,5	1 078,0	1 172,1	1 269,1	1 369,8	1 474,1	1 578,3	1 676,3	1 774,7	2 803,2	3 664,8	4 311,8
	Po zmianach (2)	779,6	843,5	905,7	970,5	1 034,2	1 095,3	1 150,1	1 206,8	1 263,0	1 316,2	1 368,3	1 574,1	1 381,8	1 133,5
	Relacja (1)/(2) (%)	118,0	97,0	92,9	90,0	88,2	86,3	84,0	81,9	80,0	78,5	77,1	56,2	37,7	26,3
	Różnica (1)-(2) (mln zł)	118,8	-26,4	-68,8	-107,5	-137,9	-173,8	-219,7	-267,2	-315,3	-360,1	-406,4	-1 229,1	-2 283,1	-3 178,3

Źródło: obliczenia UKNF.

Oznaczenia:

A – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku ponad 13 % (3 towarzystwa: Commercial Union BPH CU WBK (26,0 %), ING (23,9 %), PZU (13,6 %))

B – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku od 3 % do 13 % (5 towarzystw: AIG (8,0 %), AEGON (4,3 %), AXA (4,8 %), Generali (4,0 %), Nordea (3,7 %))

C – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku poniżej 3 % (6 towarzystw: Allianz Polska (2,7 %), Bankowy (2,9 %), Pekao Pioneer (1,6 %), Pocztynion-Arka (2,0 %), Polsat (0,9 %), Warta (1,5 %))

Tabela 20. Prognoza rocznych przychodów operacyjnych powszechnych towarzystw emerytalnych w latach 2010 – 2050 (w mln zł).

PRZYCHODY OPERACYJNE PTE (mln zł w cenach z 31.12.2008)															
PTE		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2030	2040	2050
A	Obecnie (1)	1 197,9	1 258,5	1 269,0	1 267,7	1 217,0	1 287,8	1 353,9	1 421,3	1 488,9	1 553,7	1 619,2	2 392,1	3 216,4	3 976,3
	Po zmianach (2)	948,5	984,8	1 012,3	1 043,5	1 076,3	1 111,2	1 131,4	1 151,3	1 171,2	1 191,2	1 211,7	1 468,9	1 786,6	2 151,9
	Relacja (1)/(2) (%)	79,2	78,3	79,8	82,3	88,4	86,3	83,6	81,0	78,7	76,7	74,8	61,4	55,5	54,1
B	Obecnie (1)	526,9	606,1	610,1	611,5	610,8	665,1	720,8	777,7	833,1	884,5	935,6	1 446,1	1 936,4	2 445,8
	Po zmianach (2)	419,6	462,1	508,9	559,5	612,9	667,3	723,0	780,0	835,2	886,5	936,5	1 160,4	1 321,5	1 551,1
	Relacja (1)/(2) (%)	79,6	76,2	83,4	91,5	100,4	100,3	100,3	100,3	100,3	100,2	100,1	80,2	68,2	63,4
C	Obecnie (1)	279,9	292,5	304,4	314,6	319,4	352,1	386,0	421,1	457,5	495,2	533,8	956,8	1 333,8	1 664,7
	Po zmianach (2)	209,5	233,0	259,8	289,2	320,6	353,3	387,3	422,3	458,9	496,6	535,2	940,8	1 107,6	1 232,4
	Relacja (1)/(2) (%)	74,8	79,7	85,3	91,9	100,4	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	100,3	98,3	83,0	74,0
Razem	Obecnie (1)	2 004,7	2 157,1	2 183,5	2 193,7	2 147,2	2 305,0	2 460,7	2 620,1	2 779,6	2 933,5	3 088,6	4 795,1	6 486,6	8 086,8
	Po zmianach (2)	1 577,6	1 680,0	1 781,0	1 892,2	2 009,8	2 131,8	2 241,7	2 353,6	2 465,2	2 574,4	2 683,4	3 570,2	4 215,6	4 935,4
	Relacja (1)/(2) (%)	78,7	77,9	81,6	86,3	93,6	92,5	91,1	89,8	88,7	87,8	86,9	74,5	65,0	61,0
	Różnica (1)-(2) (mln zł)	-427,1	-477,1	-402,5	-301,5	-137,3	-173,2	-219,0	-266,5	-314,4	-359,1	-405,2	-1 224,9	-2 270,9	-3 151,4

Źródło: obliczenia UKNF.

Oznaczenia:

A – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku ponad 13 % (3 towarzystwa: Commercial Union BPH CU WBK (26,0 %), ING (23,9 %), PZU (13,6 %))

B – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku od 3 % do 13 % (5 towarzystw: AIG (8,0 %), AEGON (4,3 %), AXA (4,8 %), Generali (4,0 %), Nordea (3,7 %))

C – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku poniżej 3 % (6 towarzystw: Allianz Polska (2,7 %), Bankowy (2,9 %), Pekao Pioneer (1,6 %), Pocztalion-Arka (2,0 %), Polsat (0,9 %), Warta (1,5 %))

Tabela 21. Prognoza zysków technicznych powszechnych towarzystw emerytalnych w latach 2010 – 2050 (w mln zł).

ZYSK/STRATA TECHNICZNA TOWARZYSTWA NA ZARZĄDZANIU OFE (mln zł w cenach z 31.12.2008)															
PTE		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2030	2040	2050
A	Obecnie (1)	691,8	732,6	724,7	705,2	638,6	691,0	744,5	799,6	856,6	912,1	968,8	1 668,0	2 520,4	3 235,0
	Po zmianach (2)	440,9	457,4	466,6	479,8	497,1	513,6	521,1	528,6	537,8	548,4	560,1	742,6	1 087,9	1 407,6
	Relacja (1)/(2) (%)	63,7	62,4	64,4	68,0	77,9	74,3	70,0	66,1	62,8	60,1	57,8	44,5	43,2	43,5
B	Obecnie (1)	204,6	277,1	275,1	270,7	265,4	313,3	365,5	418,7	470,8	519,2	567,2	1 032,4	1 510,7	1 962,6
	Po zmianach (2)	96,3	132,1	173,0	217,9	267,0	315,0	367,2	420,5	472,4	520,8	567,7	745,7	894,0	1 065,1
	Relacja (1)/(2) (%)	47,1	47,7	62,9	80,5	100,6	100,5	100,5	100,4	100,3	100,3	100,1	72,2	59,2	54,3
C	Obecnie (1)	137,9	143,5	149,2	153,1	152,4	179,0	208,3	238,7	270,9	304,6	339,1	714,6	1 063,5	1 339,1
	Po zmianach (2)	67,0	83,6	104,0	127,3	153,3	180,0	209,3	239,7	272,0	305,7	340,3	698,1	836,1	904,6
	Relacja (1)/(2) (%)	48,6	58,2	69,7	83,2	100,6	100,5	100,5	100,4	100,4	100,4	100,3	97,7	78,6	67,6
Razem	Obecnie (1)	1 034,3	1 153,2	1 149,0	1 129,0	1 056,4	1 183,3	1 318,2	1 457,0	1 598,3	1 735,8	1 875,2	3 415,0	5 094,6	6 536,7
	Po zmianach (2)	604,2	673,0	743,6	825,0	917,5	1 008,6	1 097,6	1 188,8	1 282,2	1 374,9	1 468,0	2 186,4	2 818,0	3 377,3
	Relacja (1)/(2) (%)	58,4	58,4	64,7	73,1	86,9	85,2	83,3	81,6	80,2	79,2	78,3	64,0	55,3	51,7
	Różnica (1)-(2) (mln zł)	-430,1	-480,2	-405,4	-304,0	-138,9	-174,7	-220,7	-268,1	-316,1	-360,9	-407,2	-1 228,6	-2 276,6	-3 159,4

Źródło: obliczenia UKNF.

Oznaczenia:

A – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku ponad 13 % (3 towarzystwa: Commercial Union BPH CU WBK (26,0 %), ING (23,9 %), PZU (13,6 %))

B – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku od 3 % do 13 % (5 towarzystw: AIG (8,0 %), AEGON (4,3 %), AXA (4,8 %), Generali (4,0 %), Nordea (3,7 %))

C – PTE zarządzające OFE o udziale w rynku poniżej 3 % (6 towarzystw: Allianz Polska (2,7 %), Bankowy (2,9 %), Pekao Pioneer (1,6 %), Pocztalion-Arka (2,0 %), Polsat (0,9 %), Warta (1,5 %))

Źródło: obliczenia UKNF.

2. Omówienie wyników konsultacji społecznych

Projekt nie został przekazany do konsultacji społecznych. Jednakże kwestia obniżenia opłat była podnoszona przez partnerów społecznych przy okazji innych prac legislacyjnych. W opinii związków zawodowych kwestia obniżki opłat ma charakter pilny. Oba cytowane poselskie projekty ustaw otrzymały ich pozytywne opinie.

Należy również zwrócić uwagę, że w dniu 16 lutego 2009 r. sprawa obniżenia opłat w OFE była głównym przedmiotem dyskusji Zespołu Trójstronnej Komisji ds. Ubezpieczeń Społecznych. W trakcie dyskusji strona związkowa wyraziła „pełną aprobatę w stosunku do propozycji obniżenia wysokości prowizji, opłat i wynagrodzenia za zarządzanie”. Strona pracodawców pozytywnie rekomendowała do dalszych prac przedłożone do dyskusji założenia nowelizacji ustawy.

Odnosząc się do proponowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej działań Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych, samorząd gospodarczy PTE zrzeszający 12 spośród 14 funkcjonujących na rynku powszechnych towarzystw emerytalnych, stwierdziła, że najważniejszą obecnie kwestią jest dokonanie szybkich zmian w przepisach regulujących politykę inwestycyjną OFE, prowadzących do większej niż obecnie dywersyfikacji portfeli inwestycyjnych, a także stworzenia możliwości różnicowania polityki inwestycyjnej wobec klientów będących w różnym wieku. Celem tych zmian powinna być poprawa bezpieczeństwa inwestycji OFE oraz możliwość uzyskania wyższych stóp zwrotu.

Jednocześnie w tym samym czasie, w mediach rozpoczęto kampanię na rzecz obniżenia opłat pobieranych przez PTE pod hasłem walki o wyższą emeryturę. Aby pokazać, od czego przede wszystkim zależy wyższa emerytura, Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych już wiele miesięcy temu przygotowała symulację, z której wynika, że ewentualne przyspieszenie wprowadzenia obniżki opłat od składki i ustalenie jej na poziomie 3,5 % od roku 2009, zamiast w 2014 r. (jak zapisano w ustawie z 2003 r.), może zwiększyć emeryturę o 2,80 zł miesięcznie. Dla porównania, zwiększenie o pół procenta średniorocznej stopy zwrotu z inwestycji OFE może w porównywalnych warunkach zwiększyć emeryturę o ok. 70 zł. Wyliczenia te pokazują dodatkowo, jak pilne i ważne jest dokonanie zmian w polityce inwestycyjnej OFE. Niewielkie korzyści dla przyszłego emeryta z tytułu obniżenia opłaty od składki nie są oczywiście jedynym argumentem przeciwko wprowadzeniu takiej regulacji. Trzeba bowiem wiedzieć, jakie będą konsekwencje takich decyzji dla PTE. Z analizy Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych wynika, że zwrot

z zainwestowanego kapitału uzyskały tylko 3 spośród 14 PTE. Ewentualna ingerencja ustawodawcza w opłaty spowoduje pogorszenie sytuacji wszystkich PTE i oddali znacznie w czasie szanse na zwrot zainwestowanego kapitału przez akcjonariuszy. Zrzeszone w Izbie PTE potraktowałyby wprowadzenie takiej regulacji cenowej jako poważne naruszenie zasad partnerstwa publiczno-prywatnego. Jest to bowiem diametralna zmiana warunków prowadzenia działalności PTE. Trzeba tu przypomnieć, że pierwsze tego typu działanie miało miejsce w 2003 r. i przyjęte tam regulacje jeszcze nie weszły w życie, a już planuje się następne. Ówczesne regulacje prawie zlikwidowały konkurencję cenową między poszczególnymi OFE (przed czym Izba przestrzegała). Powtórzenie zabiegu z ustawową obniżką opłat będzie równoznaczne z rezygnacją z takiej konkurencji w ogóle.

W opinii IGTE negatywny wpływ na konkurencję na rynku będzie też miała propozycja zmian w opłacie za zarządzanie. Wprowadzenie kwotowego, a nie procentowego, limitu opłaty za zarządzanie OFE spowoduje, że od pewnego momentu pozyskiwanie nowych klientów nie będzie miało ekonomicznego sensu dla powszechnego towarzystwa emerytalnego. Z czysto ekonomicznego punktu widzenia, z jednej strony, będziemy mieli do czynienia z pracą i kosztami w celu jak najlepszej obsługi klienta i wypracowania wyników inwestycyjnych funduszu, z drugiej, z brakiem wynagrodzenia, jeżeli klienci będą doceniać taki fundusz i do niego przystępować. W efekcie podważony zostaje ekonomiczny sens zwiększania efektywności funduszu celem przyciągnięcia nowych klientów. Siłą rzeczy taka sytuacja może prowadzić do długoterminowej erozji sektora emerytalnego. A obecna, kryzysowa sytuacja udowadnia, iż właśnie długoterminowa perspektywa jest najważniejsza, aby system emerytalny mógł spełniać swój cel.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Zmniejszenie wysokości wynagrodzenia za zarządzanie i wysokości opłaty od składki będzie miało stały wpływ na dochody budżetu państwa – spadną wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Przyjmując przytoczone wyżej wyliczenia UKNF, dotyczące zysków technicznych PTE, można szacować, że w najbliższych latach wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych będą niższe:

- 1) w 2010 r. – o 81 mln zł,
- 2) w 2011 r. – o 91 mln zł,

3) w 2012 r. – o 77 mln zł,

4) w 2013 r. – o 57 mln zł,

5) w 2014 r. – o 26 mln zł.

Łączny skutek spadku dochodów budżetu z tego tytułu w latach 2010 – 2050 można szacować na 10,8 mld zł.

Jednocześnie, na skutek wzrostu kwot gromadzonych w OFE i wypłacanych emerytur stopniowo będą rosły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba osób, które osiągną wiek emerytalny	6.200	10.350	24.260	37.170	53.448
Szacunek wzrostu wpływów (tys. zł)	1,2	4,2	12,48	27,68	57,83

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Brak znaczącego wpływu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Brak wpływu.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Do Ministerstwa wpłynęły prawidłowo wniesione zgłoszenia zainteresowania pracami nad ustawą w imieniu: Commercial Union Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego BPH CU WBK S.A., a następnie Kancelarii Prawnej Domański Zakrzewski Palinka sp. k.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Mikołaj Dowgielewicz

Min. MDI 129/09/DP/as

Warszawa, dnia 24 marca 2009 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-32-09) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pani Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

ZAP. SEKRETARZA
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
BY SEKRETARZ STANU
Maciej Szonhar

Domański Zakrzewski Palinka

Rondo ONZ 1, XXI piętro
00-124 Warszawa
tel.: +48 22 557 76 00
fax: +48 22 557 76 01
www.dzp.pl

KANCELARIA OGÓLNA
Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
00-513 Warszawa, ul. Nowogrodzka 1/3/5

wpłynęło
dnia 06. 03. 2009
21368

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
SEKRETARIAT DUS
10. 03. 2009
..... dzienniku pism.....

BIURO KONTROLI

Dn. 9. 03. 09

Nr pisma Warszawa, 6 marca 2009 roku

L.dz. 163

Minister Pracy i Polityki Społecznej
Departament Ubezpieczeń Społecznych
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

dr. dypl. S. Waluś
- pkt. o telefon
PISMO PRZEWODNIE

W imieniu kancelarii prawniczej Domański Zakrzewski Palinka sp. k. (dalej: „Kancelaria”), na podstawie pełnomocnictwa upoważniającego mnie do reprezentacji Kancelarii (opłacone pełnomocnictwo w aktach sprawy), wnoszę o załączenie do akt sprawy dotyczącej uczestniczenia Kancelarii w pracach nad projektem „Ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw” z dnia 24 lutego 2009 roku, aktualnego zaświadczenia o wpisie Kancelarii do rejestru podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową.

Pragnę również dodać, że oznaczenie niniejszej sprawy jest, zgodnie z informacją podaną przez biuro podawcze Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, opatrzone numerem 18380.

dr Marcin Matczak

partner

SEKRETARIAT
PODLEGŁY PRZESTANU
Warszawa, Racławicka
00-513
Liczba dz. 760

W załączeniu:

aktualne zaświadczenie o wpisie Kancelarii do rejestru podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową.

WZÓR URZĘDOWEGO FORMULARZA ZGŁOSZENIA ZAINTERESOWANIA
PRACAMI NAD PROJEKTEM AKTU NORMATYWNEGO

**ZGŁOSZENIE
ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM — ZGŁOSZENIE ZMIANY
DANYCH***

Projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw

(tytuł projektu — zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacją zamieszczoną w programie prac legislacyjnych)

A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM

1. Nazwa/imię i nazwisko**

Domański Zakrzewski Palinka sp. k.

2. Siedziba/miejsce zamieszkania**

ul. Rondo ONZ 1, lok. 21 Piętro, 00-124 Warszawa

3. Adres do korespondencji i adres e-mail

Jw., dzp@dzp.pl

**B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU
WYMIENIONEGO W CZĘŚCI A W PRACACH NAD PROJEKTEM**

Lp.	Imię i nazwisko	Adres miejsca zameldowania na pobyt stały
1	Marcin Matczak	
2	--	
3	--	--
4	--	--
5	--	--

C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY

Postulowane rozwiązanie prawne

Zgłaszający zainteresowanie postuluje, aby zaprzestać dalszych prac nad Projektem ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (dalej: "Projekt ustawy").

Interes będący przedmiotem ochrony

Chroniony interes publiczny

Projekt ustawy narusza konstytucyjną zasadę zaufania obywateli do państwa (art. 2 Konstytucji RP), Nowelizacja prowadzi do nagłego i arbitralnego odstąpienia od przepisów przejściowych wprowadzonych w 2003 r. oraz przyspiesza obniżenie górnego limitu opłaty pobieranej przez otwarte fundusze emerytalne w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek do 3,5%, co - zgodnie wcześniejszą nowelizacją Ustawy z 2003 r. - miało nastąpić stopniowo do 1 stycznia 2014 r. W opinii naszej kancelarii projekt prowadzi do natychmiastowej zmiany reguł funkcjonowania funduszy emerytalnych, czym narusza zaufanie do państwa i prawa całego prywatnego sektora emerytalnego. Wprowadzane są zmiany bez konsultacji z podmiotami, których one dotyczą. Nowelizacja budzi jednocześnie wątpliwości z punktu widzenia zasady ochrony praw nabytych oraz interesów w toku. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2003 r. o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw z 2003 r. wyznaczyła bowiem horyzont czasowy zmian w zakresie opłat na rzecz funduszy emerytalnych, określając dokładnie stopniowe ich obniżenie od wpłacanych składek aż do 2014 r. Naruszenie zaufania do państwa i prawa w tym sektorze gospodarki może mieć negatywne konsekwencje nie tylko na rynku wewnętrznym, ale może doprowadzić również do odpływu kapitału zagranicznego.

Chroniony interes indywidualny

Wejście w życie Projektu ustawy doprowadzi do niekorzystnej zmiany w zakresie finansowania funduszu emerytalnego prowadzonego przez Commercial Union Powszechne Towarzystwo Emerytalne BPH CU WBK Spółka Akcyjna, na której rzecz działa zgłaszający

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY

1	Wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego
2	Zaświadczenie o wpisie kancelarii prawniczej Domański Zakrzewski Panika sp. k. do rejestru podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingsową
3	Pełnomocnictwo dla kancelarii prawniczej Domański Zakrzewski Panika sp. k. udzielone przez Commercial Union Powszechne Towarzystwo Emerytalne BPH CU WBK SA
4	Pełnomocnictwo dla Marcina Matczaka udzielone przez kancelarię prawniczą Domański Zakrzewski Panika sp. k.
5	--
6	--
7	--
8	--

E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych** zgłoszenia dokonanego dnia (podać datę z części F poprzedniego zgłoszenia)		
F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE		
Imię i nazwisko	Data	Podpis
Krzysztof Aleksander Zakrzewski	Warszawa, 26 lutego 2009 r.	

* Jeżeli zgłoszenie nie jest składane w trybie art. 7 ust. 6 ustawy treść: „ - Zgłoszenie zmiany danych” skreśla się.

** Niepotrzebne skreślić.

Pouczenie

1. Jeżeli zgłoszenie ma na celu uwzględnienie zmian zaistniałych po dacie wniesienia urzędowego formularza zgłoszenia (art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414)) lub uzupełnienie braków formalnych poprzedniego zgłoszenia (§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 2006 r. w sprawie zgłaszania zainteresowania pracami nad projektami aktów normatywnych (Dz. U. Nr 34, poz. 236)), w nowym urzędowym formularzu zgłoszenia należy wypełnić wszystkie konieczne rubryki, powtarzając również dane, które zachowały swoją aktualność.
2. Część B formularza wypełnia się w przypadku zgłoszenia dotyczącego jednostki organizacyjnej oraz w sytuacji, gdy osoba fizyczna, która zgłasza zainteresowanie pracami nad projektem aktu normatywnego, nie będzie uczestniczyła osobiście w tych pracach.
3. W części D formularza, stosownie do okoliczności, uwzględnia się dokumenty, o których mowa w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, a także pełnomocnictwa do wniesienia zgłoszenia lub do reprezentowania podmiotu w pracach nad projektem aktu normatywnego.
4. Część E formularza wypełnia się w przypadku uzupełnienia braków formalnych lub zmiany danych dotyczących wniesionego zgłoszenia.

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Warszawa, 03.03.2009r.

DAP/730-81 (2)/06/09/MPi

**ZAŚWIADCZENIE
O WPISIE DO REJESTRU PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH
ZAWODOWĄ DZIAŁALNOŚĆ LOBBINGOWĄ**

Stosownie do art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) zaświadcza się, że

**Domański Zakrzewski Palinka Spółka komandytowa
ul. Rondo ONZ 1, 21 piętro
00-124 Warszawa**

jest wpisana do rejestru podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową pod numerem 00058.

Zaświadczenie jest ważne 3 miesiące od daty wystawienia.